ΚΥΘΗΡΑΪΚΟΣ ΤΥΠΟΣ

ΑΝΑΔΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΗΣ
ΣΩΤΗΡΙΑ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ

30 Ἰουνίου 1961
Ἔτος 8ον - Ἀριθ. φύλλου 52

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΚΥΘΗΡΙΩΝ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΗ ΑΠΑΞ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ — ΕΔΡΑ : ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ-ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ—ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Ι. Α. ΤΡΙΦΥΛΛΗΣ (Φ. ΚΑΒΟΣ) ΠΟΤΑΜΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ | ΕΠΙ ΤΗΣ ΥΛΗΣ ΣΠ. Γ. ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΑΓ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ 5 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ—ΤΗΛ. 471 148

ΛΑΟΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΙ

Τοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΚΣΜΑ

Ἄρθρον Β'·

Στὸ προηγούμενο εἴπαμε πὼς ἡ κακὴ πλευρὰ τῆς μεταναστεύσεως βρίσκεται στὴν προϊοῦσα ἐρήμωσι τοῦ νησιοῦ ἀπὸ λαὸ πρωταρχικὰ κι' ὕστερα λειψὴ καλλιέργεια καὶ ἀνακοπὴ στὴ γενικὴ ἀνάπτυξι ποὺ δὲν ἀντισταθμίζουν οἱ πραγματικὰ συγκινητικὲς δωρεὲς τῶν προσφιλῶν μεταναστῶν μας.

Μέγα τὸ θέμα καὶ πολὺς κόσμος ἀσχολεῖται μ' αὐτό· Ὅσοι τὸ μελέτησαν κι' ὅσοι δὲν ἔχουν μυαλὸ νὰ τὸ μελετήσουν. Ἐκεῖνοι ποὺ ἡγοῦνται τοῦ λαοῦ, κυβέρνησι, πολιτικοὶ ἄνδρες, ἐπιστήμονες κ.λ.π. καθὼς καὶ ἁπλοὶ ἄνθρωποι στὸ καφενεῖο ἢ ἔξω ποὺ κινοῦν τὰ χέρια, ταλαντεύουν τὸ δείχτη ζωηρὰ καὶ γουρλώνουν τὰ μάτια σὰν ἄμεσοι παθόντες (ὅπως καὶ εἶναι).

Πολλὲς φορὲς αὐτοὶ ξέρουν καλύτερα κι' ἀπ' τὸν κάθε μανδαρῖνο—ἁρμόδιο, σὰν πρακτικὰ καὶ τετράγωνα μυαλά.

Οἱ βετεράνοι τῆς εἰδικότητας θαυμαστὲς τοῦ ἑαυτοῦ των κυρίως, μιλοῦν καὶ γράφουν γιὰ μετανάστευσι σὰ νὰ πίνουν ἕνα ποτῆρι νερό, ὅπως ἔκαμε τελευταῖα ἕνας ἀρθρογράφος ἄλλης Κυθηραϊκῆς ἐφημερίδας·

Σπάνια στὴ ζωή μου συνάντησα τόση ἐλαφρότητα σὲ βάρη ἀσήκωτα.

Ζωγραφίζει μὲ τὰ μελανώτερα χρώματα τὴν παλιὰ ζωὴ τοῦ νησιοῦ μὲ τὴν τσουκάλα τὴ φάβα, τὸ παλιὸ μουχλιασμένο ψωμί, τὴν κουρελιάρικη, βρώμικη, κτηνώδη, στερημένη καὶ κολασμένη ζωή. Μόλις ὅμως ἄρχισε ἡ μετανάστευσι ἄρχισε καὶ ἡ εὐημερία τοῦ τόπου γιατὶ ἐκπατρίσθηκε τὸ μεγαλύτερο μέρος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ αὐτοὶ ποὺ ἔμειναν ζοῦσαν πιὸ ἄνετα, πλακῶσαν στὸ μεταξὺ τὰ τσὲκ στοὺς συγγενεῖς καὶ σὲ κοινωφελῆ ἔργα ποὺ ἄλλαξαν τὴ ζωὴ τοῦ νησιοῦ.

Ἔτσι χάρι στὴ μετανάστευσι, τὸ Τσιρῖγο ἔγινε «τόπος ἀνέσεως ποὺ προκαλεῖ τὴν ἔκπληξι στοὺς ξένους».

Ἀπορῶ πῶς δὲν τόπε γῆ τῆς ἐπαγγελίας.

Ἀπ' τ' ἄλλο μέρος πάλι ἀναγνωρίζει πὼς τοῦ ἄλλαξε τὸν ἀδόξαστο ἡ ἐρήμωσι. Τώρα' πῶς συμβιβάζεται εὐημερία κι' ἐρήμωσι, ἐκεῖνος τὸ ξερει.

Γενικὰ σύμφωνα μὲ τὸ μεγάλο ἀφορισμό του, ὅταν μιὰ χώρα ἔχει πλεόνασμα πληθυσμοῦ, αὐτὸ τὸ πλεόνασμα πρέπει νὰ μεταναστεύη.

Ριζοσπάστης ὁ ἄνθρωπος. Δὲν μποροῦσε ὅμως νἄνε πιό... ριζικός; γιατὶ δὲν ἐπρότεινε τὴν αὐτοκτονία; τὸ πρόβλημα θὰ λυνόταν πιό... ριζικά.

Αὐτοὶ οἱ τρόποι σκέψης μοιάζουν μὲ τὸ συλλογισμό: Ἡ θάλασσα εἶναι γαλάζια καὶ λοιπὸν κάπου στὸ βυθὸ θὰ ὑπάρχη ἐργοστάσιο μελάνης.

Ἤ, τὰ σύννεφα κρέμονται στὸν οὐρανὸ καὶ λοιπὸν θὰ βρέξη σὲ πέντε λεπτά.

Γιατὶ τέλος πάντων δὲν ἐμελέτησε τὴν αἰτία ποὺ οἱ προπάτορες ζοῦσαν σκληρά; τὶς παλιὲς μεθόδους παραγωγῆς μὲ τὰ πρωτόγονα μέσα ζωῆς; αὐτὰ θὰ συγκρατοῦσαν τὸν πλεονάζοντα πληθυσμό; Ἤ τοῦ ξεφούρνισαν πὼς ἡ γῆ μας εἶναι ἄχρηστη ἔστω καὶ γιὰ καλλιέργεια μὲ σύγχρονα μέσα καὶ τόδεσε σὲ ψιλὸ μαντῆλι; ἂν πάλι συνέτρεξαν οἱ μετανάσται μας κοινωφελῆ ἔργα ὡς ἕνα βαθμὸ κ.λ.π. τὶ λέει γιὰ τὴν πανάκριβη ποσότητα αἵματος ποὺ ἔχασε ὁ τόπος μὲ τὴ φυγή τους, αἵματος ἀπαραίτητου γιὰ πάρα πέρα ἀνάπτυξι; ἂν ὅπως γράφει ὁ ἴδιος ὑπάρχουν 60 χιλ. Κυθηραϊκῆς καταγωγῆς καὶ ἀπόμειναν στὸ νησὶ 6 χιλ. μονάχα, τότε θὰ ἔπρεπε τὰ 9 ἢ 8 ἢ 7 ἢ 6 δέκατα κοινωφελῶν ἔργων, νὰ τὰ φτιάξουν ἐκεῖνοι. Συμβαίνει τέτοιο πρᾶγμα, ἢ τὸ ἀντίστροφο; ποῦ εἶναι οἱ ρέστοι;

Θὰ σᾶς τὸ πῶ ἐγὼ καὶ γι' αὐτοὺς τούς.... ἄριστα ἐγκατεστημένους.

Ξένεψαν ὁλότελα, ἢ ξεπατρίσθησαν συφάμιλοι ἢ ξέπεσαν οἰκτρὰ ναυάγια ζωῆς στοὺς ἄξενους τόπους ξεθεωμένοι στὶς λάντζες μερονυχτοῦ μ' ἀσπρισμένα ἢ πεσμένα πρόωρα τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ δόντια.

Παράδειγμα ἡ κατάστασι τῆς ὑγείας ἀρκετῶν ἀπ' τοὺς ξενητεμένους ποὺ ἐπιστρέφουν.

Αὐτὸς εἶναι ὁ παράδεισος τῆς Αὐστράλιας τῶν μεταναστευσιολατρῶν μας ποὺ νομίζουν πὼς ἐπειδὴ εἶναι πλούσια χώρα, εἶναι μαζὶ τόσο ἁπλοχέρα καὶ κουβαρντοῦ νὰ σκορπᾶ καὶ νὰ χαρίζη στοὺς μετανάστες τὰ πλούτη της.

Αὐτὴ εἶναι ἡ «εὐτυχισμένη ζωὴ» τῶν ἀποδήμων τοῦ ἀρθρογράφου μας, αὐτὴ εἶναι ἡ γλυκειὰ ψευτιὰ «σὰν μέλι Τσιριγώτικο» ποὺ προσπαθεῖ νὰ τὴν φορτώση στοὺς ἄλλους (τοὺς... μεταναστευσιοφάγους) αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια ποὺ βάνει συχνὰ στὸ στόμα του γιὰ νὰ τὴν δαγκώνει.

Δὲν κάνει κανένα ταξιδάκι ὡς ἐκεῖ κάτω νὰ ἰδῆ τὴ γλύκα;

Ἀλλὰ κι' ἐδῶ ποὺ βρίσκεται τὶ προσφέρει στὸν ἔρημο τόπο; ἔμαθα πὼς δήλωσε κάποτε πὼς ἂν δὲν κάνουν οἱ Τσιριγῶτες ἔργα στὸ νησί, δὲν θὰ ξαναπατήση ἐκεῖνος.

Μπράβο πατριώτη· ἔτσι νὰ κάναμε ὅλοι, θὰ εἶχαν λυθῆ πιὸ πολλοῦ τὰ προβλήματα ὅλα, γιατὶ ἀγριοπερίστερα, κορυδαλοὶ καὶ σπουργίτια, δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ νοσοκομεῖα, δρόμους, λιμάνια, σχολεῖα κ.λ.π.

Συγνώμη γιὰ τὴν ἐνόχλησι ποὺ σοῦ κάναμε, δὲν θὰ ἀσχολούμαστε ὅμως τόσο πολὺ μὲ τοῦ λόγου σου, ἂν δὲν ἦταν ἡ πειθὼ καὶ τὸ παράδειγμα ποὺ θὰ μποροῦσες ἴσως νὰ δώσης.

Δὲν ὑποτιμοῦμε κύριοι τῶν μεταναστῶν τὴ φιλοπατρία καὶ συμβολὴ στὸ καλὸ τοῦ τόπου. Τιμὴ στὶς δωρεές. Μὰ τὸ μέγιστο ποσοστὸ τῶν δημοσίων καὶ κοινωφελῶν ἔργων στὰ Κύθηρα γίνεται μ' Ἑλληνικὲς δραχμὲς καὶ ἱδρῶτα κι' ὄχι μὲ λίρες καὶ δολλάρια κι' αὐτὸ δὲν τὸ λέμε γιὰ κείνους ποὺ στέρνουν, ἀλλὰ γιὰ τοὺς πολλοὺς ποὺ δὲν στέρνουν. Ἀπ' τὴν ἄλλη πλευρὰ ἡ μετανάστευσι δίνει τὸν τόκο μονάχα ἀπ' ὅτι ἀφαιρεῖ καὶ ποτὲ τὸ κεφάλαιο!

ΟΠΟΥ ΔΙΑΤΗΡΕΙΤΑΙ Η ΩΡΑΙΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Οἱ Κυθηριοι τῆς Αὐστραλίας **τιμοῦν** ἑαυτοὺς καὶ τὰς παραδόσεις των, ἐνῷ οἱ κάτοικοι τῆς νήσου τὰς ἐλησμόνησαν, χάριν τοῦ ρὸκ ἐν ρόλ καὶ τῆς σάμπας, ἐκ παραδόξου τινὸς . . . . συμπαθείας πρὸς τοὺς ἀγρίους τῆς ζούγκλας.

Ἂς μοῦ ἐπιτραπῆ ἀκόμα νὰ προσθέσω δειλὰ - δειλά: Σὲ καμμιὰν ἀφιέρωσι δὲν διάβασα τὴν θεϊκὴ ἐπιγραφὴ τοῦ ἀθάνατου καλλιτέχνη τῶν Δελφῶν «Ὁ τάδε ἐποίησεν».

Αὐτὸ τὸ εἶδα μονάχα στ' ἀνώνυμα πρόσωπα τῶν γυναικῶν τοῦ χωριοῦ ποὺ πλένουν, σφουγγαρίζουν, ἀσπρίζουν, εὐπρεπίζουν σιωπηλὰ τὸ ναὸ γιὰ τὶς Κυριακὲς ἢ τὶς μεγάλες σκόλες ἢ ὅταν περνὰ ἡ Μυρτιδιώτισσα χωρὶς νὰ ζητοῦν πλερωμὴ καὶ χωρὶς κὰν νὰ μποροῦν νὰ σκεφθοῦν νὰ γραφῆ πουθενὰ τ' ὄνομά τους γι' αὐτό.

Ἀγαπητοὶ συμπατριῶτες,

Ξέρομε ὅτι τὸ πλεόνασμα ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν προκαλεῖ τεράστιο πρόβλημα γιὰ κάθε κυβέρνησι. Ὅταν μιὰ χώρα ἔχει πάρα πολλοὺς γιοὺς καὶ θυγατέρες, ὑποχρεοῦται νὰ μελετήση τὸ πρόβλημα τῆς δουλειᾶς καὶ διατροφῆς των.

Ἡ Ὁλλανδικὴ κυβέρνησι π.χ. εἶχε δουλειὲς νὰ ποῦμε γιὰ 4 ἑκατομμύρια ἄνδρες καὶ γυναῖκες σὲ διάφορους κλάδους πρὶν λίγα χρόνια, ὁ ἀριθμὸς ὅμως αὐτὸς ἀναφέρεται γιὰ ἕνα χρόνο. Σήμερα πρέπει νὰ βρίσκη δουλειὲς κάθε χρόνο γιὰ 125—150 χιλ. νέους ἐργάτες.

Κι' αὐτὸ δὲν εἶναι τόσο εὔκολο γιὰ μιὰ χώρα ποὺ ἔχει τὸ 1]4 τῆς Ἑλλάδος στὴν ἔκτασι καὶ μὲ πολὺ λιγώτερες βιομηχανικὲς πρῶτες ὕλες.

Παρ' ὅλ' αὐτὰ δημιουργοῦνται πιθανότητες γιὰ τὸν καθένα ἐκεῖ.

Στὴ βιομηχανία, στὸ ἐμπόριο, στὴ ναυσιπλοΐα, στὴ μετανάστευσι (γιατὶ ὄχι;) κ.λ.π.

Ὑπάρχουν κι' ἄλλες πιθανότητες, ὅπως π.χ. γιὰ τοὺς ἀγρότες.

Κάποτε δημιουργοῦνται χωράφια ἀπ' τὶς λίμνες ἢ λιμνοθάλασσες, δὲν ἀπορροφᾶται ὅμως πολὺς πληθυσμός, γιατὶ πάντα ὑπάρχει ἔλλειψι γαιῶν.

Ἀντίθετα ἡ ἐπέκτασι πολλῶν πόλεων καὶ μεγαλουπόλεων καὶ ἡ συνεχὴς διαπλάτυνσι δρόμων ἀπορροφᾶ τὸ γόνιμο καὶ ἄγονο ἔδαφος σὲ καταπληκτικὴ ἀναλογία.

Στὴν Ὁλλανδία ὑπάρχει περισσότερο ἄγονη παρὰ γόνιμη γῆς, δὲν ὑπάρχει ὅμως οὔτε ἕνα τετραγωνικὸ μέτρο ἀχρησιμοποίητο.

Καὶ ἐδῶ σᾶς θέλω· ὑπάρχει μεγάλη διαφορὰ ἀνάμεσα στὴν Ὁλανδία καὶ τὴν Ἑλλάδα, στὴν ἀντίληψι καὶ φροντίδα γαιῶν.

Ἐκεῖ κάποιο ποσοστὸ ἀπ' τὸν περισσεύοντα πληθυσμὸ λέει: — Θὰ μεταναστεύσωμε, θ' ἀναζητήσωμε νέα πατρίδα καὶ θὰ πουλήσωμε τὰ λίγα χωράφια μας νὰ καλλιεργηθοῦν γιὰ ὄφελος τῶν συμπατριωτῶν καὶ τῆς γηραιᾶς πατρίδας.

Ἐδῶ, στὸν τρομακτικὸ συναγερμὸ μεταναστεύσεως λένε οἱ... πατριῶτες: «Μὲ ματωμένη καρδιὰ φεύγομε ἀπ' τὴν πατρίδα, τὰ χωράφια μας ὅμως δὲν τὰ πουλᾶμε. Τὰ κρατᾶμε, ἀλλὰ καὶ τ' ἀφήνομε ὅπως εἶναι... ἐδῶ στὴν Ἅγια γενέτειρα. Καὶ ἂν ξαναγυρίσωμε, ξεκινᾶμε ἀπ' τὴν ἀρχή, πάνω στὸ ἀγαπημένο μας ἔδαφος».

Δηλαδή, πάνω στὶς πέτρες, τὶς ἀνανίδες, τοὺς ἀσπαλάθους, τὶς ἀστιβές.

Ὅταν ὁ Ὁλλανδὸς ἐπιστρέφει, βρίσκει τὸ κτῆμα του σὲ ξένα χέρια καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ ξαναπάρη, ἂν τὸ γνωρίση βέβαια.

Γιατὶ κι' ἐκεῖνο ἀγνώριστο ἔγινε ἀντὶ ὅμως γιὰ θάμνους τὸ βλέπει γεμάτο ὀπωροφόρα δένδρα. Δὲν σᾶς λέει τίποτα ἡ διαφορά;

Πόσοι ὅμως Ὁλλανδοὶ ἐπιστρέφουν;

Μονάχα ἕνας στοὺς ἑκατό, κι' ἐγκαθίσταται κοντὰ στὴν παλιά του γῆ. Καὶ πόσοι Ἕλληνες ἐπιστρέφουν μόνιμα; τὸ πολὺ πέντε στοὺς ἑκατὸ κι' αὐτοὶ μποροῦν κατὰ τὸ πλεῖστο ν' ἀγοράσουν περιουσία καλύτερη καὶ σπάνια ἐγκαθίστανται στὴν παλιά, ποὺ ρήμαξε πιά. Ἂς ρήμαξε, φθάνει νὰ εἶνε οἱ κάτοχοι. Πόσα... κέρδισε ἡ πατρίδα τους ἀπ' τὴν ἐρήμωσι τούτη καὶ τὴ δική τους δουλιά; Ἀντισταθμίζουν τό... κέρδος τους οἱ κοινωφελεῖς δωρεές;

Ἂς ἔρθωμε τώρα στὰ 95 ο]ο ποὺ δὲν ξαναγυρίζουν.

Ἀναγνωρίζουν αὐτοὶ τὴν περιουσία ποὺ ἦταν μιὰ φορὰ ἡ βάσι τῆς ζωῆς των καθὼς καὶ τῶν πατέρων των; Τὸ ἀγαπημένο σπίτι ποὺ κάποτε ἦταν τὸ λίκνο τους ποὺ ἐξυψώνεται στὸ μυαλό τους σὰν παλιὸς παράδεισος καὶ κατάντησε ἐρείπιο γεμάτο γαϊδουροκαβαλίνες μὲ ξεθωριασμένους κι' ἐπικίνδυνα καμπουριασμένους τοίχους; τὶ προσφέρουν στὴν πατρίδα τους καὶ στοὺς ἴδιούς αὐτοὺς τέτοια ἐρείπια;

Ὅσο γιὰ τὰ χωράφια τους πολλοὶ τὰ ἐγκατέλειψαν δίχως ἐπίβλεψι. Τὸ εἰσόδημα ἐξέλιπε καὶ κατάντησαν βασίλειο τῶν ἀγκαθιῶν τῆς ἄγριας χλωρίδας ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων ποὺ εἴπαμε.

Τὸ ἔδαφος ἔμεινε ἀπεριποίητο, ξεπλύθηκε μεγάλωσαν οἱ βράχοι καὶ ἡ ἔρημος ξεπετάχτηκε σὰν φεῖδι ἐκεῖ ποὺ μιὰ φορὰ ἔσφυζε ἡ ζωή. Δὲν τὸ ἔκαμαν φυσικὰ μὲ σκοπὸ νὰ βλάψουν, ἀλλὰ μόνο γιὰ νὰ διατηρήσουν κάτι ἀπ' τὴν περιουσία τους, ποὺ ἔχουν τὴν εἰκόνα της στὰ βάθη τῆς ψυχῆς των.

Περιουσία ὅμως ποὺ δὲν καλλιεργεῖται μετατρέπεται σ' ἔρημο ποὺ ζημιώνει τρομακτικὰ τὸ νησί.

Ἀντισταθμίζουν ὑπολογίσιμα τὴ ζημιά, οἱ κοινωφελεῖς δωρεές;

Ὅσο γιὰ κείνους ποὺ εἶχαν συγγενεῖς νὰ φροντίζουν τὰ κτήματά τους, τὸ πρᾶγπα δὲν πῆγε καλύτερα. Ὁ θεῖος Γιάννης π. χ. θὰ ἐφρόντιζε τὰ χωράφια τοῦ ἀνεψιοῦ του Γιώργου στὴν Αὐστραλία καὶ τὄκανε πιστά, τὰ πρῶτα λίγα χρόνια.

Γέρασε ὅμως μὲ τὸν, καιρό, ἡ φροντίδα του δὲν ἐπαρκοῦσε γιὰ τὰ δικά του κι' ἐγκατέλειψε σιγὰ-σιγὰ τὰ χωράφια τοῦ ἀνεψιοῦ.

Μερικοὶ μετανάστες πληρώνουν συντήρησι γῆς, ἀλλ' ἐπίσης μερικοὶ ἀποδέχτες βρῆκαν τὴν πληρωμὴ πιὸ ἐπικερδῆ ἀπ' τὴν καλλιέργια καὶ δὲν ἀντικαθιστοῦν τὴν σαπισμένη πόρτα ἢ ὀροφὴ δὲν ἐπισκευάζουν τὸ καπάκι τοῦ πηγαδιοῦ, καὶ καλλιεργοῦν ποῦ καὶ ποῦ τὰ σύμπορα μόνο.

Δὲν διορθώνεται λοιπὸν τὸ κακὸ μὲ μπαλλώματα.

Ξέρω μετανάστες ἀπ, τὴν Αὐστράλια ποὺ ξαναγύρισαν στὸ νησί. Μετὰ τρεῖς περίπου βδομάδες ζήτησαν νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ χωράφια τὴν περιουσία τους τοῦ παλιοῦ καιροῦ. Τὴν τελευταία ὅμως στιγμή, ἡ ἐκδρομὴ ἀκυρώθηκε. Τὸ ἴδιο ἔγινε καὶ μετὰ δυὸ-τρεῖς μῆνες.

Δὲν ξέρω πῶς τελείωσε ἡ ἱστορία τούτη, σίγουρα ὅμως δὲν πῆγαν ποτέ, γιατὶ δὲν εἶχαν καρδιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν ἔρημο ποὺ ἦταν κάποτε τὸ καμάρι τους.

Καὶ τώρα ἀνάμεσα ἀπ' ὅλ' αὐτὰ προβάλλει τὸ ἐρώτημα: Ποιὸς φταίει, ποιὸς φταίει;

Ἐκεῖνοι οἱ γέροι ποὺμειναν μόνοι ἐδῶ;

Ἐκεῖνοι, ἄνδρας, γυναῖκα, οἰκογένεια ποὺ γυρίζουν τόσο σβέλτα μέσα στὰ ἐρείπια ντυμένοι, παπουτσωμένοι καὶ τροφοδοτημένοι μὲ Αὐστραλέζικο χρῆμα;

Γιατὶ τάχα φταίουν αὐτοὶ ποὺ δὲν διατηροῦν τὶς ξένες περιουσίες ἐκείνων ποὺ δὲν ξαναγύρισαν; Σὲ τὶ χρησιμεύουν ὅλ' αὐτὰ τὰ περιτειχίσματα μὲ κακὸ ξερολίθι γύρω ἀπ' τὰ λιθοπαραγωγὰ καὶ δασωμένα χωράφια, ποὺ διαβρώθηκαν ἀνεπανόρθωτα πιά;

Μερικοὶ μετανάστες θέλουν νὰ καυχιῶνται νοσταλγικὰ ἐκεῖ κάτω στὰ μακρινά: «Ὦ τ' ἀγαπημένα χωράφια μου στὴν ἀγαπημένη φτωχή μου πατρίδα».

Καὶ ἀποφεύγουν νὰ μιλοῦν γιὰ τὴν ἐρήμωσι ποὺ τὰ καταδίκασαν σὲ ποσοστὸ 90 ο]ο.

Οἱ ἀληθινὰ φιλοπάτριδες καὶ ἀληθινὰ προσφιλεῖς μετανάστες μας' ποὺ θυμήθηκαν νοσοκομεῖα, σχολεῖα, δρόμους κλπ. ἀλλὰ ξέχασαν τὰ χωράφια τους ἢ πιὸ καλὰ κράτησαν στὴν ἰδιοκτησία τους γιὰ νὰ τὰ θυμοῦνται καλύτερα κι' ἔτσι τἄχασαν κι' αὐτοὶ κι' ἡ πατρίδα τους.

Ἀντισταθμίζουν οἱ κοινωφελεῖς δωρεὲς τὴν ἀπώλεια τούτη:

Καὶ ἐξ αἰτίας αὐτῶν ποὺ ὁραματίζοντο τὸ ἀνύπαρκτο εἴδωλο, τὸ θρυλικὸ Ντονογκὸ Τογκά.

Δὲν ἀρκοῦσε δὲ μόνον αὐτό, ἀλλὰ καὶ τὰ χωράφια ἐκείνων ποὺ δὲν μετανάστευσαν καὶ ἦσαν διατεθειμένοι νὰ πολεμήσουν ἐνάντια στὴ φύσι, πρὸς ὄφελος δικό τους καὶ τοῦ νησιοῦ κι' αὐτὰ ἐπίσης ὑποτιμήθηκαν. Ἡ φύσι πιὸ δυνατὴ σὲ πολλὰ μέρη, ἐνίκησε μὲ τὴν πληθωρικὴ ἀγριότητα τὴν σπανίζουσα σκαπάνη τοῦ ἐξημερωτὴ γεωργοῦ.

Καὶ παρ' ὅλ' αὐτά, κανεὶς φυσικὰ δὲν ἀποτολμᾶ νὰ ἐγγίση τὴν περιουσία τοῦ μετανάστη, θίγοντας τὸ συνταγματικό της ἀπαραβίαστο.

Μᾶς πικραίνουν λοιπὸν ἢ δὲν μᾶς πικραίνουν οἱ προσφιλεῖς μετανάστες μας παρ' ὅλη τὴ θερμή τους φιλοπατρία;

Ἀκριβῶς ὅπως γίνεται μὲ τοὺς πιθήκους καμμιὰ φορά. Ἡ μητέρα πίθηκος σφίγγει ἀπὸ στοργὴ τὸ παιδὶ στὴν ἀγκαλιά της ὡς ποὺ στὸ τέλος τὸ στραγγαλίζει.

Τραγικὸ ἀληθινὰ τὸ κατάντημα τοῦτο.

Τὸ φοβερὸ τῆς μεταναστεύσεως πρόβλημα, ὅταν μιὰ κοινωνία δὲν ἔχει φτάσει στὸ ἀνώτερο ἐκεῖνο ἐπίπεδο νὰ τὸ ἀντιμετωπίζει νικηφόρα στὴ βάσι του ἀπ' τὴν ὀρθή του πλευρά, μετατρέπεται σὲ δίκοπο μαχαῖρι ποὺ ἀπειλεῖ ὄχι μονάχα τὴν πρόοδο μὰ καὶ τὴν ὕπαρξί της ἀκόμα.

Ἀλλὰ γιὰ τὴν ὥρα, σᾶς κουράσαμε ἀρκετὰ καὶ γι' αὐτὸ θὰ συνεχίσωμε στὸ ἑπόμενο ἄρθρο.

ΓΕΩΡΓ. ΚΟΚΣΜΑ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς

Τὸν μεγάλον Χριστιανικὸν καὶ Ἀνθρωπιστικὸν Ὀργανισμὸν τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν εἰς Γενεύην καὶ τὸ ἐν Κυθήροις ἄκρως δραστηριον κλιμάκιον Αὐτοῦ ὑπὸ τὸν κ. Γεώργιον Κόσκμα ἐκφράζομεν τὰς ἀπείρους εὐχαριστίας ἡμῶν διὰ τὴν παρ' Αὐτῶν πλήρως συγχρονισμένην κατασκευὴν ποδοσφαιρικοῦ γηπέδου καὶ προτύπου ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ Γυμναστηρίου ἐν Ποταμῷ ἅτινα θέλουν συμβάλει τὰ μέγιστα εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῆς ἐν λόγῳ περιφερείας.

Ἐν Ποταμῷ τῇ 24-6-1961

Ὁ Πρόεδρος
τῆς Κοινότητος Ποταμοῦ
ΝΙΚ. Π. ΤΡΙΦΥΛΛΗΣ

Ὁ Πρόεδρος
τοῦ Τουριστικοῦ Συλλόγου
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΧΑΛΙΟΡΗΣ

Ἡ πίστη εἶναι τὸ πουλὶ ποὺ νοιώθει τὸ φῶς, ὅταν ἀκόμα ἡ αὐγὴ εἶναι σκοτεινή.
Ραμπιτρανὰθ Ταγκὸρ

• • • ΟΜΟΡΦΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑ • • •

ΕΠΙΤΑΦΙΟ

Ἐμπρός μου ἁπλώνεται
ὁ ὠκεανὸς τῆς εἰρήνης.
Τιμονιέρη ἄνοιξε πανιά,
γιὰ τὴν ἀνοιχτὴ θάλασσα.
Ἐσὺ θὰ εἶσαι
ὁ παντοτεινός μου σύντροφος.
Πάρε ὤ, πάρε με
στὰ χέρια σου.
Τὸ πολικὸ ἄστρο θὰ λάμπει
φωτίζοντας τὸ δρόμο
πρὸς τὴν αἰωνιότητα.
Ὦ Κύριε τῆς Λύτρωσης
τὸ ἔλεος καὶ ἡ συγγνώμη σου
θὰ εἶναι τὸ παντοτεινό μου
στήριγμα στὸ ταξίδι μου
πρὸς τ' ἀκρογιάλια
τῆς Αἰωνιότητας.
Ἂς λυθοῦν οἱ γῆϊνοι δεσμοὶ
ἂς μὲ πάρει στὰ μπράτσα του
τὸ παντοδύναμο Σύμπαν.
Ἄφοβος ἔρχομαι νὰ γνωρίσω
τὸν Μέγαν Ἄγνωστο.

ΡΑΜΠΙΤΡΑΝΑΘ ΤΑΓΚΟΡ
Μεταφραστὴς
Στάθης Σπηλιωτόπουλος

(Τραγοῦδι τοῦ 1939 ποὺ ψάλθηκε στὴν κηδεία τοῦ ποιητῆ μ' ἐντολή του).

Σ.Σ.—Τὸ ἴδιο θάρρος καὶ τὴν ἴδια αἰσιοδοξία ποὺ δείχνει ὁ μεγάλος προσωπικὸς ποιητὴς μὲ τὰ βαθειά του νοήματα γιὰ τὸ θάνατο, δείχνει κι' ὁ ἀπρόσωπος δημοτικὸς ποιητής μας στὶς μαντινάδες του, μ' ἀσύγκριτο μεγαλεῖο αὐθορμητισμοῦ καὶ ἁπλότητας.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΑ

ΚΥΘΗΡΑΪΚΕΣ ΜΑΝΤΙΝΑΔΕΣ

529
Σὲ τούτηνε τὴ γειτονιὰ
σὲ τοότηνε τὴ σκόλη
τὶς μαντινάδες ποὺ θὰ πῶ
ἂς τὶς ἀκούσουν ὅλοι.

530
Ζωὴ σὰν δὲν μοῦ χάρισες
μιὰν ὥρα τὴ χαρά σου
τί μ' ἔφερες εἰς τὸ μπαξὲ
νὰ ἰδῶ τὴ συμφορά σου.

531
Ἄχι καὶ νἄταν βολετὸ
καὶ νἄταν νὰ μποροῦσα
ὅσα δὲν φτάν' ἡ χέρα μου
νὰ μὴν τὰ πεθυμοῦσα.

532
Σὲ μένα πρέπει νὰ φορᾶ
πουκάμισο μ' ἀγκάθι
νὰ μ' ἀγκελώνει στὴν καρδιὰ-
νὰ βγαίνουνε τὰ πάθη.

533
Δεντρὰ νὰ μὴν· ἀνθίζετε
δενδρὰ νὰ μὴν καρπεῖτε
στὸν ἴσκιο σας δὲν ἔρχομαι
μονὸ ξεριζωθῆτε.

534
Πῶς ἤθελα νὰ μὴν ξεχνῶ
μὰ καὶ νὰ μὴν θυμοῦμαι
οτιγμὲς ποὺ πέρασα γλυκιὲς
νὰ μὴν παραπονοῦμαι.

535
Τί νὰ τὴν κάνω μιὰ καρδιὰ
ποὔθελα νἄχα κι' ἄλλη
ἡ μιὰ νἄν' ἀπὸ σίδερο
κι' ἡ ἄλλη ἀπ' ἀτσάλι.

536
Ἐγὼ κιὰν εἶμαι μοναχὸς
μὲ δυὸ καρδιὲς γυρίζω
ἡ μιὰ μοῦ λέει νὰ γελῶ
κι' ἡ ἄλλη νὰ δακρύζω.

537
Πάσχω νὰ γιάνη ὁ πόνος μου
κι' αὐτὸς χειροτερεύει
καὶ καταλιέται ἡ νειότη μου
σὰν βρῦσι ποὺ στερεύει.

538
Ἀνάθεμα κιὰν δὲν πονῶ
κιὰν δὲν ἀναστενάζω
κιὰν δὲν μὲ σφίγκει στὴν καρδιὰ
ὁ πόνος καὶ ταράζω.

539
Καρδιὰ ποὺ ξέρει νὰ πονεῖ
πονεῖ μὰ δὲν τὸ λέει
καπνὸς καὶ σκόνη νὰ γενῆ
πεθαίνει μὰ δὲν κλαίει.

540
Ἐμέναν οὔτε ἄνεμος
οὔτε καπνὸς μὲ φτάνει
κι' ὅπου τὴν χάνει τὴν ἐξὰ
γιὰ πάντα τήνε χάνει.

Λαογραφικὴ συλλογὴ τοῦ «Κυθηραϊκοῦ Τύπου».

ΣΤΙΧΟΙ ΤΟΥ ΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ

Ὅποιος τσὶ μεγαλότητες
ζητᾶ τουνοῦ τοῦ κόσμου
καὶ δὲν κατέχει πῶς ἐπὰ
διαβάτης εἶν' τοῦ δρόμου.

Μὰ ρέμπεται στὶς ἀφεντιὲς
στὰ πλούτη του καυκᾶται
ἐγὼ ἄγνωστο τονε κρατῶ
καὶ πελελὸς λογᾶται.

Τοῦτα ν' ἀνθοὶ καὶ λούλουδα
διαβαίνου καὶ περνοῦσι
καὶ μεταλλάσσου ντα οἱ καιροὶ
συχνὰ τὰ καταλοῦσι.

Σὰν τὸ γυαλὶ ραγίζουσι
σὰν τὸν καπνὸ διαβαίνου
ποτὲ δὲ στέκου ἀσάλευτα
μὰ πηλαλοῦ καὶ πηαίνου.

Κι' ὅσο πλιὰ ἡ μοῖρα στὰ ψηλὰ
τὸν ἄνθρωπο καθίζει
τόσο καὶ πλιότερα πονεῖ
ὄντε τονε γκρεμίζει.

Κι' ἐκεῖνα ποὺ τὸν κάνουσι·
συχνὰ ν' ἀναγαλλιάση
μεγάλοι ὀχτροὶ του γίνουνται
τὴν ὥρα ποὺ τὰ χάση.

Κι' ὅσο πλιὰ ἀφέντης κράζεται
καὶ βασιλιὸς λογᾶται
τόσο πλιὰ πρέπει νὰ δειλιᾶ
πλιότερα νὰ φοβᾶται.

Γιατὶ ἔτσι τὄχει φυσικὸ
τσὴ μοίρας τὸ παιχνίδι
νὰ πέρνει ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ
στὴν ἄλλη νὰ τὰ δίδη.

Ἀμ' ὅποιος σὲ φτωχειὰ πολλὴ
ἀνατροφῆ, δὲ χρήζει
τοῦ κύκλου τὰ στρατέματα
ὡς θέλει νὰ γυρίζη.

Καὶ πάντα ἀνέγνοιος πορπατεῖ
κιὰν τρώει κιὰν κοιμᾶται
τοῦ ριζικοῦ τὴν ὄργιτα
ποτὲς δὲν τὴ φοβᾶται.

Ο ΑΦΕ ΠΑΛΗΚΑΡΟΣ

Ὁ χάρος λένε λίμπερος
τσιλιπουρδᾶ κι' ἀλέθει
προψὲ λοιπὸ σπίτι μας
πακηκαράτα ἐβρέθη.

Ξεσπίτωσε τὸ γέρο μου
κι' ἡ γριᾶ φόρεσε μαῦρα
μὰ γὼ δὲν τὰ ποδέχομαι
τὰ πράμματα ὅπως τἄβρα.

Καὶ μήνυσα τοῦ Χάροντα
νὰ μὴν θαρρεῖ πῶς κλαίω
καὶ πῶς θὰ θρῆ ἡ ἀράδα μου
κι' ἐκεῖνο τὸ κατέω.

Κι' οὐδὲ καρφὶ μοῦ καίγεται
κι' οὐδὲ νταῆ τὸν βάζω
κι' ἐγὼ 'μαι ἀφὲ παλήκαρος
ποὺ δὲν τὸν λογαριάζω.

ΠΑΝ. ΦΥΛΗΣ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Χιλιάδες γύρω μου φωνὲς
φθινόπωρο μοῦ λένε
ψηλὰ τὰ μάτια τ' οὐρανοῦ
συννεφιασμένα κλαῖνε.

Τὸ χῶμα ποὺ δὲν ξεδιψᾶ
κι' ἡ δῦσι ποὺ χλωμιαζει
τ' ἀγέρι ποὺ θρηνολογᾶ
τὸ κῦμα ποὺ στενάζει.

Τὸ κίτρινο χρυσάνθεμο
μπροστάρης τοῦ χειμῶνα
στολίδι τοῦ φθινόπωρου
κι' ἡ θλιβερὴ ἀνεμῶνα.

Ὀνειρευτοὶ ταξιδευτὲς
τοῦ πλάτανου τὰ φύλλα
στὴς λίμνης τὸ ρυτίδωμα
καὶ τὴν ἀνατριχίλα.

Μὰ τὰ δικά μου ὄνειρα
δὲν ξεφυλλᾶ τ' ἀγέρι·
θὰ μείνουν στὴν καρδοῦλα μου
γιὰ τ' ἄλλο καλοκαῖρι.

ΛΙΤΣΑ ΚΑΒΑΚΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΦΩΤΟ - ΣΟΦΙΟΥ

Ποταμὸς Κυθήρων

Νέον πλήρως συγχρονισμένον ἀτελιέ
Πάσης φύσεως φωτογραφικαὶ ἐργασίαι.
Ἀρτίως ἐξοπλισμένον ἐργαστήριον ἐκτυπώσεων—ἐμφανίσεων — μεγεθύνσεων.
Ἐμπλουτισμὸς τοῦ συγκροτήματος διὰ τελευταίου τύπου τεχνικῶν ὀργάνων, τελείας ἐπιξεργασίας ἐγχρώμων φίλμ, κινηματογραφικῶν καὶ Slides
Φωτογραφικαὶ μηχαναί, φλάς, φωτόμετρα, τρίποδα, τηλέμετρα καὶ λοιπὰ ἐξαρτήματα.

Ο,ΤΙ ΓΡΑΦΙΚΟΝ ΑΠΟΜΕΝΕΙ

Τσιριγώτισσες μὲ τὴν τοπικήν μας ἐνδυμασίαν εἰς τὴν πηγὴν τοῦ Μυλοποτάμου. Ἄραγε ξέρουν νὰ χορεύουν τὸν Τσιριγώτικο ποὺ εἶναι ὀμορφότερος καὶ ἀπὸ τὸ φόρεμα ;

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΤΗΛΗ

ΕΞΕΧΟΥΣαι ΚΥΘΗΡΑΪΚαι ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΛΑΜΠΡΥΛΟΣ

Ἐπιφανὴς Κυθήριος : νομικός, θρησκευτικὸς συγγραφεύς, λόγιος. Ὑπὸ κ. ΘΕΟΔ. Ἰ. ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗ.

Ὁ Κυριακὸς Λαμπρύλος ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ τὸ ἔτος 1810 ἐκ πατρὸς Κυθηρίου. Μετὰ τὴν ἀποπερατωσιν τῶν ἐγκυκλίων σπουδῶν του ἐν Σμύρνῃ μετέβη, ἀκολούθως, εἰς Σιέναν τῆς Ἰταλίας καὶ ἐσπούδασε νομικὰ εἰς τὸ αυτόθι περιώνυμον Πανεπιστήμιον. Τὸ δικηγορικὸν λειτούργημα ἤσκησεν ἐπιτυχῶς ἐν Βουκουρεστίῳ. δι' ὀλίγον μόνον χρονικὸν διάστημα. Ἐπανῆλθεν ἐν Σμύρνῃ ἔνθα διετέλεσε, μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Γερασίμου Λαμπρύλου, ἐκ τῶν Διευθυντῶν τῆς ἐφημερίδος «Ἀμάλθεια», κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἐκδόσεώς της. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καθ' ἅπασαν τὴν ἀνατολὴν ὑπῆρχε μέγα κῦμα ἐμφανίσεως τῶν λεγομένων «μισσιοναρίων», δῆθεν ἱεραποστόλων, ἐπιδιωκόντων παντὶ σθένει τὸν προσηλυτισμὸν τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν εἰς τὴν Καθολικὴν ἢ τὴν Διαμαρτυρομένην Ἐκκλησίαν. Ὁ Κυριακὸς Λαμπρύλος ἀνεδείχθη δεινὸς μαχητὴς ἐναντίον τῶν προσηλυτιστῶν καὶ διεξήγαγε τελεσφόρους ἀγῶνας διὰ σειρᾶς, ἄρθρων καὶ μελετῶν, ἐν παντὶ περισπουδάστων. Τὸ ὀγκῶδες ἔργον του «Ὁ Μισσιοναρισμὸς καὶ Προτεσταντισμὸς εἰς τὸς Ἀνοτολάς. Ἤτοι διαγωγὴ τῶν Προτενσταντῶν Μισσιοναρίων εἰς τὰ μέρη μας, εἴς τινα ἄλλα τῆς γῆς μέρη καὶ αἱ σχέσεις τοῦ Προτεσταντισμοῦ πρὸς τὴν μητέρα πασῶν τῶν Ἐκκλησιων καὶ τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος», ἐδημοσίευσεν ἐν Σμύρνῃ τὸ ἔτος 1836 (ὅρα : Ἀθανασίου Χατζηδήμου μελέτην εἰς Μικρασιατικά Χρονικά», 1948 ὑπὸ τὸν τίτλον «Βιβλία τῆς Σμύρνης «σελ. 44).

-Ἐπίσης ἔγραμε τὰ ἑξῆς ἔργα : «Τ.άρα καὶ Κίδαρις», «Τὸ Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιον», «Ἐπιβλαβὴς φενακισμὸς» (Γαλλιστὶ) καὶ πλεῖστα ἄλλα, ἐπιτιθέμενος κατὰ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν μεθόδων της. Ἐπ' εὐκαιρία τῆς ἐν Ρώμῃ κατὰ τὸ τέλη τοῦ ἔτους 1869 συνελθούσης Γενικῆς Συνόδου τῶν Λατινῶν Ἐκκλησιῶν, ἐδημοσίευσε Γαλλιστί, ἐν Ἀθήναις σοβαρὰν μελέτην του ὑπὸ τὸν τίτλον : «Παρατηρήσεις τινες περὶ τῶν λειτουργιῶν ἃς προσήνεγκον Ἑλλὰς καὶ Γώμη πρὸς διάδοσιν καὶ προπαρασκευὴν νοῦ Χριστιανισμοῦ».

Ἐπίσης εἰς τὸ γνωστὸν «Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον», ἐκδιδόμενον ὑπὸ τοῦ Εἰρηναίου Ἀσωπίου, τοῦ ἔτους 1874, δημοσιεύεται (εἰς σελίδ ς 127—143) μελέτη του, ἄκρως ἐπιστημονικοθρησκευτική, ὑπὸ τὸν τίτλον: «Ἂν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐλάλει καὶ Ἑλληνιστί», ἐν ᾗ ἀποδεικνύει τὴν καταφατικὴν λύσιν.

Εἰς τὴν μελέτην του ταύτην αἰτιολογεῖ τὸ θέμα τῆς ἀμέσως προηγουμένης μελέτης του διὰ τῶν ἑξῆς ἐπιχειρημάτων : «Ταῦτα ἀπέβλεπον πρὸς ἀπόκρουσιν παρατόλμων τινων ἀξιώσεων της Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. . . ἑπομένως καὶ πρὸς ὑπαίνιξιν τοῦ Κυριακοῦ λογίου :» οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν Διδάσκαλον αὐτοῦ· ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ Διδάσκαλος αὐτοῦ (Ματθαίου Ι, 24)».

Τέλος. κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ ἐγκρίτου ἱστοριογράφου καὶ νομικοῦ Δημ. Π. Πασχάλη, ἐν Μεγάλῃ Ἑλληνικὴ Ἐγκυκλοπαιδεία, Τόμος ΙΕ΄, σελ. 762, ἀσχολουμένου μὲ τὴν δραστηριότητα τοῦ Κυριακοῦ Λαμπρύλου, οὗτος «κατέλιπεν ἐν χειρογράφοις τεύχη ὁλόκληρα σπουδαίων σημειώσεων, καθὼς καὶ αὐτοτελὲς σύγγραμμα ἱστορικοπολιτικῶν μελετῶν».

-Ἀπεβίωσεν ἐν Ἀθήναις τὸ ἔτος 1882.

ΘΕΟΔ. Ἰ. ΑΡΧΟΝΤΟΥΛΗΣ

Η ΠΑΠΑΡΟΥΝΑ

Μιὰν παπαρούνα, Κύριε, πεταχτὴ
ἀντάμωσα στὸ πράσινο λιβάδι.
Ἔσκυψα νὰ τῆς πῶ κάτι στ' αὐτί.
Δὲν ἤτανε φιλί, δὲν ἦταν χάδι.
Ἔκυψα νὰ τῆς πῶ κάτι στ' αὐτὶ
νὰ μὴν τ' ἀκούσουν οἱ ἄλλες.
[Κι' ὡς τό βράδυ
ἐφούντωσε, μαράθηκε... Γιατί ;
Δὲν ἤτανε φιλί, δὲν ἦταν χάδι.

ΔΙΟΝ. ΚΟΥΛΕΝΤΙΑΝΟΣ

ΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΑΙ ΔΙΔΑΣΚΟΥΝ

Τσιριγῶτες. Πετάξετε στὰ σκουπίδια τὰ γελοῖα χοροπηδήματα τῶν σαλτιμπάκων καὶ τῶν πιθήκων τοῦ καλύψω καὶ τῆς ράμπας καὶ πάρετε μαθήματα γνησίου καλλιτεχνικοῦ χοροῦ ἀπο τοὺς προσφιλεῖς αὐτοὺς μετανάστας μας στὴν μακρυνὴ Αὐστραλία.

ΕΠΑΞΙΑ ΤΙΜΗ
ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΥΕΡΓΕΤΗΝ ΠΟΥΛΑΚΗΝ

Τὸ Βασιλικὸν Ἐθνικὸν Ἵδρυμα (Διεύθυνσις Βραβεύσεων)

Πρὸς
Τὸν Παναγιώτην Ἰ. Κορωναῖον
εἰς Καραβᾶν Κυθήρων Ἀττικῆς

Θέμα : Ἀναγγελία βραβεύσεως.

Ἀξιότιμε Κύριε,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Α.Μ.ὁ Βασιλεὺς εὐηρεστήθη νὰ σᾶς ἀπονείμῃ τὸ Ἀργυροῦν Βασιλικὸν Εὔσημον Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως Β' Τάξεως, διὰ τὴν σημαντικὴν δωρεάν σας διὰ λιμενοβραχίονα κοινότητος Ποταμοῦ Ἀττικῆς καὶ διὰ τὴν πολυχρόνιον προσωπικὴν ἐργασίαν σας πρὸς τοῦτο,

Συγχαίρομεν ὑμᾶς ἀνακοινοῦντες ὅτι ἡ ἐπίδοσις θὰ γίνῃ ἐπισήμως ὑπὸ τοῦ κ. Νομάρχου Ἀττικῆς, εἰς καθορισθησομενην ὑπ' αὐτοῦ ἡμερομηνίαν ὑπὸ εἰδοποιησίν σας.

Μετὰ τιμῆς
Π. ΠΟΓΓΗΣ
Γενικὸς Γραμματεὺς

Εἰς τὴν ὅλως ἐπαξίαν ταύτην βράβευσίν του ὁ εὐεργέτης τῆς νήσου κ. Πουλάκης, ἀπήντησεν διὰ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς.

ΠΡΟΣ
Τὸ Βασιλικὸν Ἐθνικὸν Ἵδρυμα
Διεύθυνσιν Βραβεύσεων
Ἐν Καραβᾷ τῇ 25ῃ Ἰουνίου 1961

Μεγαλειότατε,

Θερμῶς Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ τὴν τιμὴν ποὺ μοῦ ἐκάματε τῆς βραβεύσεώς μου ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν καὶ προσπαθειῶν μου ποὺ ἡ Θεία Χάρις μᾶς ἠξίωσε τὸ πλεῖστον τῶν Κυθηρίων νὰ ἑνώσωμεν τὰς δυνάμεις εἰς τὸ ἔργον τῆς κατασκευῆς λιμενοβραχίονος τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ πρόοδον καὶ πολιτισμὸν διὰ τὸ νησί μας.

Μεγαλειότατέ,

Ὅταν ἄρχισα τὸ Ἱερὸν καὶ ἐξυπηρετικὸν αὐτὸ ἔργον δὲν ἐσκέφθην τιμὰς καὶ δόξας ἀλλὰ ἐργάζομαι ἀπὸ τό ἔτος 1933 μέχρι σήμερον καὶ θὰ ἐργάζωμαι μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου διά ν ἀπαλαχθῇ τὸ νησί μας ἀπὸ τὸ τρομερὸ λιμενικὸ πρόβλημα ποὺ εἶναι ἡ αἰτία νὰ ἀποδεκατίζεται ὁ πληθυσμός του ἀπὸ τὴν μετανάστευσιν καὶ νὰ ἔχουν μείνῃ ἀπὸ τὰς δεκαοκτὼ χιλιάδας κατοίκους μόνον πέντε.

Ὑποφέρει καὶ διψᾶ ὁ τόπος αὐτὸς γιὰ ἕνα λιμάνι. Ἡ τοποθεσία αὐτὴ ποὺ ἀρχίσαμε τὸν λιμενοβραχίονα εἶναι ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὴν Πελοπόννησον ἀπέχουσα περὶ τὰ 12 μίλια ἀπὸ τὴν Νεάπολιν Βοιῶν. Ὅλο τὸ ἐμπόριον γίνεται μεταξὺ Πελοποννήσου καὶ νησιοῦ μας μέσῳ Ἀγίας Πελαγίας ὅπου ὁ λιμενοβραχίων καὶ ἐπίσης τὰ ἀκτοπλοϊκὰ πλοῖα ἐκ Πειραιῶς προσεγγίζουν ἐκεῖ. Ἀλλὰ μὴ ξεχνοῦμε ὅτι εἴμεθα ἔναντι τοῦ φοβεροῦ Κάβο-Μαλέα ποὺ ὅταν φυσᾶ βορειᾶς καὶ ἀνατολικοὶ καιροὶ ἡ θάλασσα εἶναι τρικυμιώδης. Ὑποφέρουν οἱ ἐπιβάτες μᾶς πετοῦν ἐπάνω στὸ βαπόρι σὰν ἐμπόρευμα ἡλικιωμένους, παιδιά, γυναῖκες μὲ τὰ μωρὰ στὸ χέρια. Σᾶς ἐσωκλείω αὐτὴν τὴν φωτογραφία γιὰ νὰ πάρετε μίαν ἰδέαν τῆς πρωτογόνου αὐτῆς καταστάσεως τῆς συγκοινωνίας μας. Μὰ ὡρίμασε πλέον ὁ καιρός. Ἡ προστάτης τῆς Νήσου, Μεγαλόχαρη Μυρτιδιώτισσα, μᾶς ἀξίωσε καὶ ἐκάμαμε μὲ τάς εὐγενεῖς δωρεὰς καὶ προσωπικὴν ἐργασίαν πολλῶν Κυθηρίων, ἀπὸ τὸ 1933 μήχρι σήμερον 130 μέτρα λιμενοβραχίονος. Εἶναι πολὺ ἐξυπηρετικὸς ἀλλὰ δὲν ἐτελείωσε. Ἦλθε ἡ κατοχὴ καὶ τὰ πάντα ἐσταμάτησαν. Τὸ ἔργον ὑπέστη ζημίες. Τὸ ἔργον ὅμως πρέπει νὰ τελειώσῃ, οἱ βάρκες καὶ καΐκια παθαίνουν τακτικὰ ζημίες, τὶς σέρνουν καὶ τὶς ξανοῤῥίχνουν στὴ θάλασσα, μία βιοπάλη κουραστικὴ καὶ ἐπίπονη.

Τὸ 1957, ἐπεσκέφθην τοὺς συμπατριῶτες μας εἰς Αὐστραλίαν καὶ Ἀμερικήν, διὰ νὰ προσφέρουν χρήματα καὶ νὰ προχωρήσῃ τὸ ἔργον. Προτοῦ φύγω, ἐπεσκέφθην εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἓν λεβητοποιεῖον καὶ ἐζήτησα πληροφορίες διὰ ἕνα γερανὸ ἀξίας 200.000 δραχμῶν, ὁ ὁποῖος ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὰ 70 μέτρα λιμενοβραχίονος ποὺ ἔχομε ἀνάγκη. Ὅταν ἐπέστρεψα, κατασκευάσαμε ἓξ τεράστια μπλόκια τῶν 70 τόννων, τὰ ὁποῖα ἐτοποθετήθησαν, χάρις εἰς τὸν ἐξαιρετικὸν καὶ εὐγενέστατο ἄνδρα κύριον Γ. Ἀνδριανόπουλον, Ὑπουργὸν Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας καὶ ἔχομε ἀκόμα ἕτοιμα ἄλλα 70 τῶν 35 τόννων ἕκαστοι, ποὺ περιμένουν τρία χρόνια χρόνια νὰ ποντισθοῦν καὶ βυθίζονται στὴν ἄμμο. Ἔχομεν σχέδιον λιμένος ἀπὸ τὸν κ. Πίππαν, Πρύτανην λιμενολόγον. Ὁ κ. Ἀλιπράντης, Ὑφυπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, μᾶς ἐβεβαίωσεν πολλὲς φορὲς μὲ προθυμίαν καὶ εἰλικρινῆ διάθεσιν ὅτι ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὸ ἔργον αὐτό. Δυστυχῶς, ὁ καιρὸς περνᾶ καὶ μένομεν μὲ ὑποσχέσεις μόνον Κρατικῆς ὑποστηρίξεως ἐνῷ τὸ νησὶ ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριά, ἐρημώνει καθημερινῶς ἀπὸ τὰ Ἑλληνικὰ νειάτα, ποὺ τὰ διώχνομε ἐμεῖς μὲ τὴν ἄστοχη πολιτική μας διὰ ξένες χῶρες. Ὅταν ἐπήγαινα στὸ σχολεῖο ἐδῶ στὴν Κοινότητα Καραβᾶ τὸ ἔτος 1870, εἴμεθα 140 παιδιά, ἑκτὸς κορίτσια, διότι τότε ἐθεωρεῖτο πολυτέλεια νὰ μαθαίνουν τὰ κορίτσια γράμματα. Ὁ Καραβᾶς, εἶχε τότε 40 ἱστιοφόρα, ἑκτὸς τὰ ψαράδικα καὶ τὶς τράτες ἐνῷ τώρα ἔχει μόνον ἕνὰ πετρελαιοκίνητον καὶ -αμμία τράτα. Ἀπέναντί μας, στὴν Νεάπολι Βοιῶν, ἡ Κυβέρνησις ἔδωσε πλέον τοῦ ἑκατομμυρίου καὶ ἔκαμαν μίαν ἀρκετὰ μεγάλην προβλῆτα ἀπὸ μπετόν, χωρὶς ὅμως ὁ λαὸς νὰ προσφέρῃ οὔτε δραχμή. Ἐμεῖς ἐδῶ ἐκάμαμεν ἕνα πολὺ μεγαλύτερον ἔργον, ἑκατὸν τριάκοντα μέτρων μήκους, μόνοι μας ἐκ δωρεῶν τῶν συμπατριωτῶν μας χωρὶς τὸ Κράτος νὰ προσφέρῃ ἀπολύτως τίποτε. Καὶ ἀκόμα ἐπὶ κατοχῆς μᾶς πῆραν οἱ Γερμανοὶ καὶ οἱ Ἰταλοὶ τὶς σιδηροδρομικὲς γραμμές, τὴν μπίγα, βίντσια, βαγονέττα, ὅλα τὰ ἐργαλεῖα ποὺ ὑπερβαίνουν τὸ ἑκατομμύριο σὲ προπολεμικὲς δραχμές. Ἀλλὰ Μεγαλειότατε δὲν ἐπιτρέπεται νομίζομεν, νὰ δίδωνται τὰ χρήματα τοῦ Δημοσίου ποὺ βγαίνουν μὲ τὸν ἱδρῶτα καὶ τὸ αἷμα τοῦ λαοῦ μας γιὰ ὑπερπολυτελῆ Ξενοδοχεῖα στὴν Πάρνηθα ἀξίας ἑκατὸν ἑκατομμυρίων δραχμῶν ἐνῷ ἡ ἐπαρχία ἀργοπεθαίνει καὶ ἀποδεκατίζεται. Αὐτὸ εἶναι ἐθνικὸ ἔγκλημα.

Μεγαλειότατε,

Σᾶς ὑπερευχαριστῶ διὰ τὴν τιμὴν ποὺ μοῦ ἐκάματε μέσω τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἱρύματος νὰ μὲ βραβεύσετε δι' αὐτὸ τὸ ἔργο. Ἡ ἀποστολὴ ποὺ ἔχω βάλει στὴν ζωή μου εἶναι νὰ ἀξιωθῶ νὰ ἰδῶ μιὰ ἡμέρα τὸ σωτήριον αὐτὸ ἔργον ἀπολυτρώσεως τοῦ νησιοῦ μας τελειωμένον.

Μετὰ σεβασμοῦ
ΠΑΝ. ΙΩΑΝ. ΚΟΡΩΝΑΙΟΣ
ΠΟΥΛΑΚΗΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ ΕΟΡΤΗ

ΚΥΘΗΡΑ. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας).—Τὴν 25ην Ἰουνίου ἐγένετο εἰς Χώραν ἡ καθιερωμένη σχολικὴ ἑορτὴ τοῦ δημοτικοῦ σχολείου ἐν τῷ προαυλίῳ τούτου.

Προσεκλήθησαν καὶ παρέστησαν ἅπασαι αἱ ἀρχαί, οἱ γονεῖς καὶ κηδεμόνες καὶ πλῆθος κόσμου. Κατ' ἀρχὰς ὁ προοδευτικὸ διευθυντὴς τοῦ σχολείου κ. Σπυρίδων Χάρος ὡμίλησε διὰ μακρῶν ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ σχολικοῦ ἔργου κατὰ τὴν λήξασαν περίοδον καὶ ἐξέφρασεν εὐχαριστίας πρὸς τοὺς ἐρανοδότας ἐσωτερικοῦ — ἐξωτερικοῦ ὀνομαστικῶς, διὰ τὴν συμβολήν των πρὸς ἐμπλουτισμὸν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου δι' ἐποπτικῶν κλπ. μέσων ἄκρως ἀναγκαίων.

Ἀκολούθως ἀπηγγέλθησαν ποιήματα παρὰ μαθητῶν καὶ ἐψάλησαν θρησκευτικοὶ ὕμνοι καὶ ἄσματα ὑπὸ τῆς μαθητικῆς χορωδίας.

Ἐν συνεχεία ἐγένετο ἐκκύβευσις λαχνοῦ ἐκ δέκα κονίκλων, προερχομένων ἐκ τοῦ κονικλοτροφε ου τοῦ σχολείου:

Περὶ τὸ τέλος ἐψάλη ὁ Ἐθνικὸς Ὕμνος καὶ ἐπερατώθη μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν, ἡ ὡραία καὶ σεμνὴ ἑορτή.

Οἱ παριστάμενοι συνεχάρησαν ἰδιαιτέρως τὸν κ. Σπ. Χάρον καὶ τὴν φιλόπονον συνάδελφον αὐτοῦ κ. Μαρίαν Κασιμάτη

ΦΩΤΟ - ΑΝΤ. ΒΛΑΝΤΗ

Βασ. Σοφίας 63
(Ἐλ. Βενιζέλου) Πειραιεύς
Πλήρη ἐκσυγχρονισμένα μηχανήματα
Καλλιτεχνικὰ πορτραῖτα
Ἐρασιτεχνικὰ—ἔγχρωμα—φωτοελαιογραφίαι
Ἐμφανίσεις— ἐκτυπώσεις—μεγεθύνσεις

ΠΡΟΓΝΩΣΙΣ ΚΑΙΡΟΥ

(Διατὶ ἡ πρακτικὴ πρόγνωσις καιροῦ βοηθεῖ πλήρως τὸν μεμονωμένον προγνώστην.)

Σειρὰ ἄρθρων τοῦ κ. ΘΕΟΔ. Ν. ΜΑΡΣΕΛΛΟΥ

Οἱ δύο κατηγορίες ἀνέμων καὶ αἱ συνθῆκες καὶ ἰδιότητές των.

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Εἴπαμε ὅτι οἱ ὑψηλῶν πιέσεων ἢ ψυχροὶ ἄνεμοι τρέχουν πρὸς τοὺς χαμηλῶν τοιούτους ἢ θερμοὺς ἀνέμους γιὰ νὰ φέρουν τὴν ἰσορροπία στὴν ἀτμόσφαιρα. Ἄρα οἱ βόρειοι ἢ ἀντικυκλωνικοὶ ἄνεμοι εἶνε ἄνεμοι ἀποκαταστάσεως ἐνῶ οἱ νότιοι ἢ κυκλωνικοὶ εἶνε ἄνεμοι ἀναταραχῆς.

Τὸ μέγεθος ὅμως τῆς ἀποκαταστικῆς αὐτῆς ἰδιότητος ποὺ ἔχουν οἱ βόρειοι καὶ τῆς ἀναναταραχιστικῆς τοιαύνης ποὺ ἔχουν οἱ νότιοι ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἐὸ γεωγραφικὸν πλάνος ππὺ ἔχουν τὴν ἀφετηρίαν των, δηλαδὴ τὸ μέγεθος τῆς ἀκτινοβολίας ποὺ δέχεται ἡ περιοχὴ ἀπὸ νὴν ὁποίαν προέρχονται καὶ διέρχονται.

Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ στοὺς ἀνατολικοὺς καὶ δυτικοὺς τοὺς ἐνδιαμέσους δηλαδὴ ἀνέμους οἱ ὁποῖοι στὴν εὔκρατον ζώνην ποὺ βρισκόμαστε μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὶς ἀνατολικὲς καὶ δυτικὲς περιοχὲς τῆς ἰδίας ζώνης, ἄρα μὴ ἀποκαταστικὲς καὶ ἀναταραχιστικὲς ἰδιότητες ἐπίσης ἐνδιάμεσες, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ ἔκφρασις. Κατὰ συνέπειαν κάθε ἄνεμος ἐκ τῶν 8 κυρίων ἀνέμων, ἔχει καὶ τὶς δικές του ἰδιότητες καὶ συνήθειες, οἱ ὁποῖες ὅμως ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὶς ἀτμοσφαιρικὲς συνθῆκες (κρύο ζέστη, ὑγρασία) ποὺ ἐπικρατοῦν στὸ δρόμο ποὺ ἀκολουθοῦν (πάνω ἀπὸ ξηρὰ ἢ θάλοσσα) γιὰ νὰ φθάσουν στὸ μέρος ποὺ βρισκόμαστε. Ἔστι μὲ τὶς ἰδιότητες αὐτὲς ποὺ ἔχει κάθε ἄνεμος προσφέρει ἕνα ὡρισμένον ἔργον ἄλλοτε διὰ νὰ ἀποκαναστήση νὴν ἠρεμίαν καὶ ἄλλοτε γιὰ νὰ φέρη τὴν ἀναταραχὴν στὴν γενικὴν κυκλοφορίαν τῆς ἀτμοσφαίρας.

Συμπέρασμα : Ὅταν ξέρωμε τὶς ἰοιότητες καὶ συνήθειες τῶν ἀνέμων, κατέχομε τὸ πλεῖστον τῶν στοιχείων γιὰ νὰ προίδωμεν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ καιροῦ.

Κλεισμένος σ' ἕνα κλειστὸ χῶρο εἶναι ἀρκετὸ νὰ σοῦ ποῦνε τὸν καιρὸ ποὺ φυσᾶ, ὅταν κάτι νοιώθης, γιὰ νὰ σχηματίσης μιὰ σχετικὴ γνώμη γιὰ τὴν ἐξέλιξι τοῦ καιροῦ. Ἂν π.χ. σοῦ ποῦνε ὅτι τὸν πέταξε βοριά, ξέρεις ὅτι γιὰ ἀρκετὲς ἡμέρες θὰ ἔχη ὁέρα. Ἐνῶ ἂν σοῦ ποῦνε ὅτι τὸ ἔχει μαῖστρο ἢ μπουκαδούρα, ξέρεις ὅτι αὐτοὶ εἶνε στρωτοὶ καιροὶ καὶ ὅτι τὸ ἴδιο βράδο καὶ τὸ πρωῖ θἄχη μπουνάτσα.

Ἡ πρώτη δουλειὰ κάθε ἐρασιτέχνη προγνώστη εἶνε νὰ μάθη νὰ ἀναγνωρίζη κοὺς καιροὺς καὶ ἀπαραίτητα νὰ ξέρη κατὰ ποὺ πέφτει ὁ βοριὰς γιὰ νὰ προσανατολίζεται.

Γιὰ μᾶς τὸ πρακτικὸν αὐνὸ σύστημα ποὺ ἀκολουθοῦμε τὸ θεωροῦμε ὅτι εἶνε τὸ καλλίτερον γιὰ τὸν μεμονωμένο προγνώστη. Δὲν μπορεῖ βέβαια νὰ παραβληθῆ μὲ τὸ ναυτικὸ δελτίο, ποὺ κοινοποιεῖται κάθε ὥρα μὲ τὸν ἀσύρματο στοὺς ναυτιλλομένους, ἀλλὰ εἶνε ὁ μοναδικὸς τρόπος ποὺ μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήση κάθε ἕνα ποὺ δὲν ἔχει στὴ διάθεσί του τάμέσα. Στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ ἂν τὸ ἔχομε μποροῦμε νὰ χρησιμοποιήσωμε στὴν χειμερινὴν ἰδίως περίοδον τὸ δελτίο τῆς Μετεωρολογικῆς Ὑπηρεσίας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν θὰ μάθωμε χονδρικὰ γιὰ τὸν πιθανὸν καιρὸν τῆς ἑπομένης, γιὰ ὅλη τὴ χώρα μας καὶ γιὰ τὴ γενικὴ ἀτμοσφαιρικὴ κατάστασι ὅλης τῆς Εὐρώπης. Μὲ βάσι τὶς πληροφορίες αὐτὲς μποροῦμε πιὸ θετικὰ νὰ παρακολουθοῦμε τὴν ἐξέλιξι τοῦ καιροῦ ὅλο τὸ 24)ωρο καὶ νὰ εἴμαστε ἐνήμεροι γιὰ τὴν ἐπαλήθευσι τῶν προβλέψεων τοῦ δελτίου, ὅπως καὶ γιὰ τὶς ἐνδεχόμενες μεταβολὲς τοῦ καιροῦ ποὺ τόσον συχνὰ παρουσιάζονται, μετὰ τὴν κοινοποίησιν τοῦ δελτίου ἰδίως τὸν χειμῶνα.

Ἄνεμοι : Τὸν ἄνεμονμποροῦμε νὰ τὸν ἀναγνωρίσωμε στὴ θάλασσα ἀπ' τὰ κύματα καὶ στὸν οὐρανὸ ἀπ' τὰ σύννεφα. Τὸ πιὸ σίγουρο ὅμως βιβλίο γιὰ τὴ ἀναγνώρισι τοῦ καιροῦ εἶνε τὰ σύννεφα, ὅπου ὁ ἄνεμος δὲν ἐκτρέπεται ἀπὸ τὰ ἐμπόδια καὶ ὅπου ὁ καιρὸς εἶνε ἐπικρατέστερος.

Ὁ ἄνεμος χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὴ διεύθυνσι καὶ τὴ δύναμί του. Ἡ δύναμις τοῦ ἀνέμου προσδιορίζεται ἀπὸ τή ταχύτητά του ποὺ μετριέται μὲ ἀνεμόμετρο σὲ χιλιόμετρα ἢ σὲ βαθμοὺς Beaufort

Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἀνέμου καθορίζεται ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο σημεῖον ἀτὸν ὁρίζοντα ἢ τὴν ἀντίστοιχο ὑποδιαίρεσι στὴν πυξίδα, συγκρίνοντας τὸν ἀέρα ποὺ φυσᾶ, πρὸς τὸ ἀνεμολόγιον της, μὲ βάσι τὸν ἀκριβῆ βοριὰ ποὺ ἀναγράφεται ὡς ἄνεμος 360 μοιρῶν.

Ἡ ὀνομασία τῶν ἀνέμων ἀπὸ τοὺς ἀρχαίους εἶνε : Βορρᾶς, Μέσης, Ἀπηλιώτης, Εὖρος, Νότος, Λίψ, Ζέφυρος, Σκείρων καὶ οἱ ἐνδιάμεσοι Μεσοβορρᾶς, Μεσαπηλιώτης, Εὐραπηλιώτης κ.ο.κ.

Οἱ σημερινὲς ὀνομασίες τῶν ἀνέμων εἶνε : Τραμουντάνα. Γρέγος, Λεβάντες, Σορόκος, Ὄστρια Γαρμπῆς, Μπουνέντες, Μαΐστρος καὶ οἱ ἐνδιάμεσοι.

Βοριὰς καὶ νοτιά : Ἂν καὶ ἀπ' ὅλες τὶς ἀπόψεις εἶνε ἀντίθετοι αὐτοὶ οἱ δύο ἄνεμοι, τοὺς ἐξετάζομε ὅμως μαζὶ διότι ὅπως ὁλληλοεξαρτῶνται καὶ ἀλληλοσυμπληρώνονται, ἀποβαίνουν οἱ κύριοι δημιουργοὶ καὶ συντελεστὲς τῆς γενικῆς κυκλοφορίας, καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ ἀπορρέουν ἀπ' αὐτοὺς εἶνε αἱ σύνδεσμοι καὶ βοηθοί των.

Βοριάς : Ὁ βοριὰς φυσάει καλοκαίρι καὶ χειμῶνα ἀπὸ Β, ΒΑ. καὶ ΒΔ. κατεύθυνσιν. Τὸ καλοκαίρι οἱ βοριάδες εἶνε οἱ πιὸ συχνοὶ ἄνεμοι. Γεμίζουν τὰ κενὸ ποὺ δημιουργοῦν οἱ μεγάλες ζέστες καὶ δροσίζουν τὴν ἀτμόσφαιρα. Λέγονται μελτέμια καὶ χωρίζονται εἰς δύο περιόδους. Ἡ πρώτη ποὺ τὴν ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι (προδρόμους) ἀρχίζει τὸ Μάϊο καὶ τελειῶνει τὸν Ἰούλιο. Καὶ ἡ ἄλλη ποὺ εἶνε τὰ καθεαυτοῦ μελτέμια ἀρχίζει τὰ μέσα Ἰουλίου καὶ τελειώνει τὸν Ὀκτώβριο. Μεταξὺ τῶν δύο περιόδων περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἰουνίου μεσολαβεῖ συνήθως διάστημα καλοκαιριοῦ.

Οἱ βοριάδες κατὰ τὶς στατιστικὲς φυσοῦν 120 ἡμέρες τὸ χρόνο στὴν Ἀττικὴ καὶ οἱ νοτιάδες 88. Οἱ βοριάδες εἶνε οἱ φουρτοῦνες τοῦ καλοκαιριοῦ. Ὅταν φυσοῦν, ὁ οὐρανὸς εἶνε αἴθριος, ἀλλὰ ἡ θάλασσα εἶνε ταραγμένη καὶ μόνον τὸ βράδυ καὶ κάποτε καὶ τὸ πρωῖ πέφτει ὁ ἀέρας.

Ὁ βοριὰς ἀρχίζει μετὰ τὰ μεσάνυχτα καὶ μάλιστα μὲ τὰ ξημερώματα. Ὅταν εἶναι ἀπογεματινὸς εἶναι καλωσινάτος, ὅπως τὸ λέγει καὶ ἡ παροιμία, «Ἀποβραδυνὸς βοριὰς καθάριος νότος». Ὅταν βγῆ ὁ ἥλιος, τὸ μελτέμι συνήθως δυναμώνει καὶ κατὰ τὶς 10—12 φθάνει τὴν πιὸ μεγάλη του ἔντασι. Μ' ἕνα πιθανὸ τότε καλμάρισμα τὸ στρίβει πρὸς τὸ μαΐστρο καὶ δυναμώνει ὡς τὸ ἡλιοβασίλεμα. Μὲ τὸ πέσιμο τοῦ ἥλιου πεφτει καὶ ὁ ἀέρας, γιὰ νὰ ἀρχίση πάλι τὴ δουλιά του τὰ ἑξημερώματα, ἀπ' τὴν ἴδια ἀρχικὴ κατεύθυνσι. Ἂν τὸ βράδυ, ἀντὶ νὰ τὸν στρίψη πρὸς τὸ μαΐστρο τὸν πάρη πρὸς τὸ γρέγο, τότε θὰ τὸν καλμάρη. Οἱ ὧρες αὐτὲς ποὺ καλμάρει καὶ φρεσκάρει, εἶναι μεταβλητὲς καὶ μεγάλη ἐπίδρασι σ' αὐτὲς ἔχει ἡ ἀνατολὴ καὶ δύσι τοῦ φεγγαριοῦ.

Τὸν χειμῶνα δὲν τὸ κόβει καθόλου. Φυσᾶ νύχτα μέρα ὡς ποὺ νὰ σκάση. Αὐτὸ ἴσως νὰ ὀφείλεται στὸ ὅτι τὸν χειμῶνα τὸ κρύο ὀλιγότερον ἐξουδετερώνεται ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ ἐλεύθερα ξαπλώνει εἰς ὅλη τὴν ἀτμόσφαιρα. Γι' αὐτὸ κι' ὁ ἀέρας ποὺ συναντᾶ τότε διαφορετικῆς θερμοκρασίας στρώματα. δὲν συναντᾶ καὶ κανένα ἐμπόδιο, γιὰ νὰ ἀναγκασθῆ νὰ ἀλλάξη τὴ τακτική του. Ἀντιθέτως τὸ καλοκαῖρι, ἐνῷ τὴν ἡμέρα ἔχει κάψα, ποὺ τραβᾶ ἐπάνω της τὶς ψυχρὲς μᾶζες, τὴ νύχτα ἡ ξηρὰ κρυώνει πιὸ γρήγορα ἀπ' τὴ θάλασσα, ἡ ὁποία βάστᾶ περισσότερον ἠὴν θερμοκρασίαν της. Ἔτσι τὰ ἀλληλοδιάδοχα αὐτὰ ψυχρὰ καὶ θερμὰ στρώματα τοῦ ἀέρος, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς σχηματίσουν ρεύματα ἀλληλοσυγκρουόμενα, εἶναι ἐκεῖνα ποὺ ἐξασθενοῦν τὸ καλοκαῖρι τὴ δύναμι τοῦ βοριὰ τὴ νύχτα.

Ἡ πιὸ ἐπικίνδυνη φάσι τοῦ βοριὰ εἶναι τὸ ξαφνικό ξέσπασμα. Γιατὶ ὅταν μιὰ φορὰ τὸν πετάξη, ὅσο περνοῦν οἱ μέρες τόσο καὶ τὸν ἀδυνατίζει· αὐτὸ ὀφείλεται στὸ ὅτι ὁ βοριὰς κάνει ἔργον προοδευτικὰ ἀποκαταστατικὸν καὶ ὄχι ἀνατρεπτικόν, ὅπως ἡ νοτιὰ μὲ τοὺς ὑδρατμοὺς ποὺ κουβαλᾶ. Ὅπως τὸ λέγει καὶ ἡ παροιμία : «Μὲ γέρο βοριὰ ἀρμενιζε καὶ νότο παλληκάρι».

Ὕστερα δὲ κι' ἀπ' τό πιὸ λυσσασμένο βοριὰ περίμενε τη μπουνάτσα. ἡ ὁποία εἶνε σίγουρη μόνον ὅταν ἔχουν ἐξαφανισθῆ τὰ σημάδια τοῦ βοριά. Αὐτὰ εἶνε τὰ ἄσπρα σύννεφα ποὺ στρώνει συνήθως ὁ βοριὰς σὲ ὡρισμένο βουνό. Στὴ Ραφίνα π. χ. τὰ μαζεύει στὴ κορυφὴ τῆς Ὄχης, ὁπότε οἱ ψαράδες λένε ἡ Κάρυστο ἔβαλε καπέλλο. Ὅσο βλέπωμε τὰ σύννεφα αὐτὰ ἄδικα περιμένομε νὰ κόψη ὁ βοριάς.

Ὅσον ἀφορᾶ γιὰ τὸ ἐνδεχόμενο ξαφνικό του ξέσπασμα θὰ τὸ καταλάβετε ἀπὸ ἄλλα σημάδια. Τὸ καλοκαίρι νὰ φοβᾶσθε τὶς μεγάλες ζέστες. Διότι οἱ κάψες ἀρσιώνουτ τὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τότε οἱ ψυχρὲς μᾶζες ποὺ δὲν λείπουν ἀπ' τὶς βόρειες περιοχὲς εἶνε ἕτοιμες νὰ μᾶς κατεβάσουν τοὺς καταράκτες τοῦ μελτεμιοῦ. Στὶς περιπτώσεις αὐτὲς καὶ γενικὰ ὅταν ὁ καιρὸς εἶνε ὕποπτος ἢ βλέπομε τὴν αὐγὴ νὰ φυσᾶ ἔστω καὶ ἐλαφρὸ βοριαδάκι παρακολουθοῦμε τὰ σύννεφα χαμηλὰ στὸν ὁρίζοντα. ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ βγαίνει ὁ ἀέρας. . . Ἂν δοῦμε καὶ ξεπετιοῦνται πρὸς τὰ πάνω συννεφάκια, τότε μὲ τὸ βγάλσιμο τοῦ ἡλίου περιμένετε νὰ φρεσκάρη ὁ βοριάς. Τὰ συννεφάκια, αὐτὰ τὰ φτιάνει ὁ βοριάς. Μὲ τὸ κρύο ποὺ φέρνει, κατεβάζει ὁπωσδήποτε λίγο τὴ θερμοκρασία καὶ αὐτομάτως τότε συμπυκνώνονται οἱ πλεονάζοντες ὑδρατμοί, οἱ ὁποῖοι λόγω τῆς ψύξεως ἀποβάλλονται ἀπὸ τὸν ἀέρα καὶ γίνονται τὰ σύννεφα. Ὅσο δὲ φρεσκάρει τόσο καὶ περισσότερα φτιάνει καὶ τόσο πιὸ γρήγορα τὰ ἀνεβάζει στὸν οὐρανό. Ἀπ' αὐτὰ ποὺ εἴπαμε βγαίνει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἂν τὸ πολὺ κρύο τοῦ βοριὰ δὲν τὸ ἀπορροφοῦσε ἡ πολὺ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ, τότε καὶ τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον θὰ εἴχαμε συννεφιές ὅπως συμβαίνει στὰ βορειότερα μέρη. Ἐκεῖ ὁ ἀέρας ὄχι μόνον δὲν μπορεῖ νὰ ἀπορροφῆση κρὶ νὰ ἀφομοιώση μέσα του τοὺς δημιουργουμένους ὑδρατμούς, ἀλλὰ ἀποβάλλει λόγω ψύξεως καὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχει μέσα του.

Αὐτὸ ὅμως ποὺ δὲν συμβσίνει τὸ καλοκαίρι στὰ μέρη μας. συμβαίνει τὸν χειμῶνα μὲ τὴ νοτιά. Τότε ὅλους τοὺς ὑδρατμοὺς ποὺ μᾶς κουβαλά ὁ ἀέρας αὐτὸς ἀπὸ τὶς τροπικὲς περιοχές, λόγω ἀδυναμίας ποὺ ἔχει ὁ κρύος τοῦ οὐρανοῦ μας ἀέρας νὰ τοὺς συγκρατήση μέσα του. τοὺς ἀποβάλλει καὶ ἔτσι δημιουργ,ὖνται οἱ μεγάλες τοῦ χειμώνα συννεφιές.

Ἄρα ὁ βοριὰς πάντοτε ἀποκαθιστᾶ τὴν ἠρεμία καὶ φέρνει τὴν αἰθρία, ὅταν δὲν εὑρίσκεται εἰς ἐπαφὴν μὲ κυκλωνικὲς τοῦ ἀέρος κινήσεις, ποὺ κουβαλοῦν τοὺς ὑδρατμούς.

Νοτιά : Καθαυτοῦ χειμωνιάτικος καιρὸς ὁ ὁποῖος σὺμφωνα μὲ τὴν ἀρχήν, τῆς δημιουργίας τῶν ἀνέμων δὲν θὰ ἔπρεπτ νὰ φυσᾶ στὰ μέρη μας ἐφόσον μᾶς ἔρχεται ἀπὸ νότιες περιοχὲς ποὺ εἶνε πιὸ ζεστές. . . Ἐν τούτοις ὄχι μόνον φυσᾶ ἀλλὰ εἶνε καὶ ὁ πιὸ συχνὸς ἄνεμος τοῦ χειμῶνος. Ἡ δημιουργία του στὰ μέρη μας ὀφείλεται τὸ πλεῖστον εἰς τὴν ὕπαρξιν ὑδρατμῶν οἱ ὁποῖοι εἴτε λόγω ἐξατμίσεως. εἴτε λόγω μεταφορᾶς των ἀπὸ τὶς νότιες περιοχές. μαζεύονται στὸν οὐρανό μας, καὶ μὲ τὴν μειωμένην θερμοκρασίαν ποὺ συναντοῦν συμπηκνώνονται καὶ γίνονται σύννεφα. Ὥστε κάθε ἀτμόσφαιρα ποὺ ἀραιώνεται λόγω τῆς παρουσίας ὑδρατμῶν ἢ νεφῶν πρακαλεῖ συνήθως τὴ νοτιά. Εἶνε δὲ ἀρκετὸν νὰ κάνη τὴν ἐμφάνισίν του ἔστω καὶ ἕνα πολὺ ἐλαφρὸ ἀεράκι νοτιᾶς, γιὰ νὰ τὸ μετατρέψη κατόπιν σὲ φουρτούνα. Διότι οἱ νοτιάδες μαζὶ μὲ τοὺς ὑδρατμοὺς ποὺ μάς κουβαλοῦν ἀπὸ τὶς ἀφρικατικὲς πνριοχὲς μᾶς φέρνουν καὶ ὅλους τοὺς ὑδρατμοὺς ποὺ δημιουργοῦν μὲ τὴν ἐξάτμισι στὸν ἐρχομό τους, ὅτατ περνοῦν πάνω ἀπ' τὴ θάλασσα. Οἱ ὑδρατμοὶ αὐτοὶ ὅσο ἀγονται πρὸς τὰ βόρεια τόσο μὲ τὴ ψύξι μεγαλώνουν τὴ νέφωι συναντοῦν καὶ δημιουργοῦν μεγαλείτερα κενά, τὰ ὁποῖα φυσικὰ προκαλοῦν πιὸ δυνατοὺς ἀνέμους. Γιαὐτὸ ὅσο φυσά ἡ νοτιὰ τόσο καὶ μεγαλώνουν τὰ κενὰ καὶ τόσο δυναμώνει καὶ ὁ ἀέρας. Αὐτὸ βεβαιώντι καὶ ἡ παροιμία ποὺ εἴπαμε στὸ βοριά.

ΠΡΟ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΝ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Οἱ μαθηταὶ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Ποταμοῦ μὲ τὴν διδασκάλισσαν.

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΟΔΗΓΕΙ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΥΘΗΡΩΝ

ΨΗΦΙΣΜΑ

Ἐν Καρβουνάδαις σήμερον τὴν 18ην Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1961, ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος Κυριακὴν καὶ ὥραν 10 π.μ. τὰ μέλη τοῦ Διδασκαλικοῦ Συλλόγου Κυθήρων, συνελθόντα εἰς τακτικὴν Γενικὴν Συνέλευσιν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου Καρβουνάδων, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Γ. Συνελεύσεως.

Ὁμοφώνως ἀποφασίζουν

1) ὅπως ἐκφράσωσιν πρὸς τὸ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ καὶ τὸν ἐκλεκτὸν τοῦ Συμβουλίου ἐν Κυθήροις ἐκπρόσωπον κ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΟΚΣΜΑ καὶ τὴν ἐρίτιμον Κυρίαν ΚΟΚΣΜΑ, τὰς εἰλικρινεῖς των εὐχαριστίας, διὰ τὰς ἀόκνους προσπαθείας, τὰς ὁποίας καταβάλλουν διὰ τὴν ἀναζωογόνησιν τῆς Νήσου ἐκ τῆς ἀπονεκρούσης αὐτὴν μεταναστευτικῆς αἱμορραγίας καὶ τὴν ἐν γένει ἀνάπτυξιν αὐτῆς.

2) ὅπως ἐν τῇ ἐκτιμήσει τῆς προσπαθείας αὐτῆς καὶ τῇ βαθείᾳ συναισθήσει τοῦ πρὸς τὴν Νῆσον καθήκοντος αὐτῶν, θέσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κ. Κόκσμα, ἵνα χρησιμοποιήση τούτους εἰς οἱονδήποτε τομέα ἔκρινεν, ὅτι θὰ δυνηθῶσιν νὰ ἐνισχύσωσιν τὸ ἔργον του.

3) ὅπως ἀντίγραφον τοῦ παρόντος ψηφίσματος ἐπιδοθῇ Αὐτῷ, ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνελεύσεως καὶ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Συλλόγου,

4) ὅπως τὸ παρὸν δημοσιευθῇ διὰ τοῦ τοπικοῦ τύπου.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἔπεται.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως
ΕΜΜ. ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΣ

Οἱ Σύνεδροι

Χρῆστος Δρίτσας, Σπυρ. Χάρος, Μαρ. Κασιμάτη, Νικ. Κασιμάτης, Ἰωάν. Φατσέας, Εὐάγγ. Βικέτος, Σπ. Σωτῆρχος, Ἰωάν. Μαργέτης, Μιχ. Λουράντος, Γεώρ. Διακόπουλος, Παν. Διακόπουλος.

Ἀπὸ 1 Μαρτίου 1961 ἐμειώθησαν τὰ ἐπιτόκια δι' ὅλας τὰς χορηγήσεις τῆς Ἀγροτικῆς Τραπέζης, ὡς καὶ ὁ τόκος ὑπερημερίας. Ὁ μειωμένος δὲ τόκος ὑπερημερίας 9ο]ο θὰ ἰσχύση καὶ διὰ τοὺς παλαιοὺς ὀφειλέτας, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐξοφλήσουν ἐντὸς τοῦ 1961.

ΟΙ ΑΛΗΘΙΝΟΙ ΤΣΙΡΙΓΩΤΕΣ

Οἱ... καθυστερημένοι αὐτοὶ Αὐστραλοὶ μετανάστες μας διδάσκουν εἰς τοὺς... ἐξελιγμένους τῆς νήσου μας, τὴν ἀληθινὴ καλλιτεχνικὴ ψυχαγωγία τοῦ Τσιριγώτικου

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΩΝ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΩΝ

Σειρὰ ἄρθρων τοῦ Συν]ρχου Πεζ. ἐν Π. Δ. κ. ΧΑΡΑΛ. ΝΙΚΟΛΑΚΑΚΗ

Ι. ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ: Ἡ νῆσος τῶν Ἀντικυθήρων μήκους 9 καὶ πλάτος 4 χιλιομέτρων, εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν νήσων Κρήτης καὶ Κυθήρων, ἀπέχουσα ἐκ μὲν τῆς Κρήτης 15 ναυτικὰ μίλια πρὸς Β. Δ. ἐκ δὲ τῶν Κυθήρων 18 ναυτικὰ μίλια, πρὸς Ν.Α. Ἡ σημερινὴ διαμόρφωσίς της τυγχάνει ἀποτέλεσμα ἰσχυροτάτου σεισμοῦ ἐπισυμβάντος κατ' ἔτος 510 π.Χ., τοῦ ὁποίου σεισμοῦ δημιούργημα εἶναι καὶ ὁ σημερινὸς ὅρμος τοῦ Ποταμοῦ ἐπὶ τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς νήσου, ὁ χρησιμοποιούμενος καὶ ὡς ἐπίνειον αὐτῆς. Ὁ ὅρμος οὗτος ἐσχηματίσθη διὰ κατακρημνίσεως καὶ καταποντισμοῦ ὁλοκλήρου τῆς νοτίου πλευρᾶς του, συνεπείᾳ τοῦ προαναφερομένου σεισμοῦ. Περὶ τῆς σεισμογενείας τῆς νήσου ἐπιμαρτυρεῖ ἡ διαμόρφωσις τῶν ἀκτῶν της. Οὕτῳ ἐνῷ αἱ δυτικαί, νότιαι καὶ ἐν μέρει καὶ αἱ ἀνατολικαὶ ἀκταί της τυγχάνουσιν κατακρημνώδεις μὲ κρημνοὺς κατακορύφου τομῆς πανυψήλου, καὶ ἠπερβρέχουσα αὐτὰς θάλασσα ἀποτόμως βαθυτάτη, μὴ ὑπαρχουσῶν πρὸ τῶν ἀκτῶν νησίδος τινὸς ἢ ὑφάλου, αἱ βόρειοι ἀκταί της τυγχάνουσιν βραχώδεις μέν, ἀλλὰ καταλήγουσαι δι' ὁμαλῆς κλίσεως πρὸς τὴν θάλασσαν παρουσιάζουσαι περὶ αὐτὰς ἀβαθῆ ὕδατα, καὶ περιβαλλόμεναι ὑπὸ νησίδων καὶ ὑφάλων.

ΙΙ. ΔΙΑΦΟΡΑ ΟΝΟΜΑΤΑ: Ἡ νῆσος ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἀφ' ἧς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἱστορίᾳ καὶ γεωγραφίᾳ μέχρι σήμερον, ἔχει λάβει διαδοχικῶς καὶ κατὰ καιροὺς τὰ κάτωθι ὀνόματα:

1) ΣΑΤΥΡΟΣ, ἐκ τοῦ ὅτι ἀρχικὸς κάτοικος ὑπῆρξεν ἐπ' αὐτῆς εἰς Σάτυρος, ἤτοι τερατώδους μορφῆς λάτρης τοῦ ἀρχαίου Θεοῦ Βάκχου. 2) ΠΛΩΤΗ ΔΟΛΩΠΗ, ἐκ τοῦ ὅτι ἀφ' ἑνὸς μέν ἡ νῆσος ἀναφέρεται ὡς ἀναδυθεῖσα ἐκ τῆς θαλάσσης συνεπείᾳ σεισμῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πρῶτοι κάτοικοί της μετὰ τὸν Σάτυρον, ὑπῆρξαν Δόλωπες, λαὸς Ἑλληνικῆς καταγωγῆς μεταναστεύσας ἐκ Θεσσαλίας μέσῳ Πελοποννήσου καὶ τῆς νήσου εἰς Κρήτην κατὰ τὴν κάθοδον τῶν Δωριέων, παραμείναντος μέρους αὐτῶν ἐπὶ τῆς νήσου κατὰ τὴν διαδρομήν των ταύτην. 3) ΑΓΥΑΛΙΑ, 4) ΑΙΓΙΑΛΗ, 5) ΑΙΓΥΛΟΝ, (ὑπὸ τὰ τρία ταῦτα ὀνόματα ἀναφέρεται ἐν τῷ Διονυσίῳ Περιηγητῇ καὶ παρὰ Λατίνων Συγγραφέων), 6) ΛΙΟΙ, 7) ΣΥΓΗΛΟΙ ἢ ΣΙΓΗΛΟΙ (λέξις παραφθαρμέναι ἐκ τῆς λέξεως ΑΙΓΙΛΑ ἀναφερομένης ἐν τῷ Κλεομένῃ τοῦ Πλουτάρχου), 8) ΑΙΓΙΛΑ, 9) ΑΙΓΙΑΛΙΑ, 10) ΑΙΓΕΙΑΛΙΑ, 11) ΑΙΓΥΑΛΟΙ, 12) ΑΙΓΙΛΕΙΑ (ὑπὸ τὰ ὀνόματα 8 ἕως 12 ἀναφέρεται παρὰ τοῦ Πλουτάρχου ὡς νησίδρον περὶ τὸ 120 ἕως 200 μ.Χ.), 13) ΤΣΙΡΙΓΟΤΟΝ (μικρὸ Τσιρίγο) λέξις θεωρουμένη Σλαβικῆς προελεύσεως, ὑποκοριστικὸν τοῦ Τσιρίγου (Κύθηρα), 14) ΣΙΓΚΙΛΙΟ καὶ ΛΙΟΙ σημεριναὶ ὀνομασίαι ὑπὸ τῶν κατοίκων της, λέξεις παρεφθαρμέναι τῆς ἀρχικῆς ὀνομασίας της ΣΙΓΗΛΟΙ, 15) ΑΝΙΚΥΘΗΡΑ καὶ ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΙΑ ὀνομασίαι δοθεῖσαι ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν.

ΙΙΙ. ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ: Πρῶτος κάτοικος τῆς νήσου ἀναφέρεται εἷς Σάτυρος, πέντε γενεὰς πρὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Λυκούργου Βασιλέως τῆς Σπάρτης.

Μετὰ τὸν Σάτυρον κατώκησαν εἰς τὴν νῆσον 10 ἀρχιληστὰι Δόλωπες προερχόμενοι ἐξ Αἰγιάλης τῆς Πελοποννήσου τὸ ἔτος 1045 π.Χ. κατὰ τὴν κάθοδον τῶν Δωριέων. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ Τρωϊκοῦ Πολέμου, ὁ συμμετασχὼν τοῦ πολέμου τούτου στόλος τῆς Κρήτης, ὑπὸ τὸν Βασιλέα Ἰδομενέα, ἀποτελούμενος ἐξ 74 τριήρεων καὶ 4950 ἀνδρῶν, κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς Κρήτην κατέφυγεν εἰς τὰ βόρεια παράλια τῆς νήσου ςῶν Ἀντικυθήρων, συνεπείᾳ θαλασσοταραχῆς. Οἱ ληστὰι Δόλωπες κάτοικοι τῆς νήσου, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν Κρητῶν καὶ ἐλήστευσαν αὐτούς, φονεύσαντες καὶ 50 ἄνδρας ἐξ αὐτῶν. Τότε συνήφθη μάχη μεταξὺ τῶν κατοίκων ληστῶν καὶ τῶν ἀποβιβασθέντων εἰς τὴν νῆσον Κρητῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν νίκην τῶν Κρητῶν, τὴν αἰχμαλωσίαν ὑπ' αὐτῶν ἁπάντων τῶν κατοίκων της καὶ τὴν παντελῆ καταστροφήν της. Παρέμειναν ἔτοτε κάτοικοι καὶ κύριοι τῆς νήσου οἱ Κρῆτες. Οὗτοι παρέμειναν ἐν τῇ νήσῳ μέχρι τοῦ ἔτους 163 περίπου π.Χ. Κατὰ τὴν περίοδον ταύτην συνεχῶς αὐξουμένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κατοίκων της ἔφθασεν ὁ πληθυσμός της τ

ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ ΚΥΘΗΡΩΝ ΕΙΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ

(Κατὰ περιγραφὴν μαθητοῦ)

Τῆς ἐκδρομῆς τοῦ Γυμνασίου μας εἰς τὴν Πελοπόννησον, εἶχε προηγηθῆ μακρὰ προετοιμασία. Ἡ ἰδέα αὐτῆς ὑπῆρχε ἀπὸ τὸ παρελθὸν σχολικὸν ἔτος, πλὴν ὅμως τότε διὰ διαφόρους λόγους δὲν ἔγινε. Κατὰ τὸ τρέχον ὅμως σχολικὸν ἔτος ἤρχισεν ἡ προπαρασκευὴ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ, δηλ. ἀπὸ τὸν Ὀκτώβριον καὶ ἀφοῦ ἐλήφθη ὁριστικῶς πλέον ἡ ἀπόφασις παρὰ τοῦ Συλλόγου τῶν κ.κ. Καθηγητῶν, ἀνετέθη ἡ προετοιμασία εἰς τὸν καθηγητὴν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς κ. Ἀθανάσιον Ἀλτάνην. Οὗτος ἀμέσως εἶπε πρὸς τοὺς μαθητὰς ὅτι πρέπει νὰ ἀρχίσουν νὰ δίδουν χρήματα κατὰ μῆνα, ἵνα μὴ εὑρεθῶσι εἰς δύσκολον θέσιν νὰ δώσουν ὅλον τὸ ποσὸν εἰς τὸ τέλος Ἔτσι ὁ κάθε μαθητὴς ὡρίσθη νὰ δίδῃ κατὰ μῆνα τριάκοντα (30) δραχμάς, αἱ ὁποῖαι συγκεντρούμεναι ὑφ' ἑνὸς μαθητοῦ κατετίθεντο καθ' ἕκαστον μῆνα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὸ τέλος δὲ τοῦ ἔτους ἕκαστος μαθητὴς εἶχε δώσει ἐν συνόλῳ τριακοσίας ἑξήκοντα (360) δραχμάς, ἤτοι τὸ συνολικὸν ποσὸν ἀνήρχετο εἰς 10.800 περίπου δραχμάς. Τῆς ἐκδρομῆς αὐτῆς θὰ συμμετεῖχον αἱ δύο ἀνώτεραι τάξεις τοῦ Γυμνασίου, ἤτοι ἡ Ε' καὶ ἡ ΣΤ', (19 μαθηταὶ τῆς Ε' τάξεως καὶ 11 τῆς ΣΤ', δηλ. συνολικῶς τριάκοντα μαθηταί). Ἐκ τῶν καθηγητῶν δὲ ὁ Γυμνασιάρχης κ. Δημήτριος Πουλόπουλος, ἡ βοηθὸς Γυμνασιάρχης κ. Παναγιώτα Μασσέλου καὶ ὁ κ. Ἀλτάνης. Ἐπίσης ἀπεφασίσθη νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν ἐκδρομὴν καὶ ὁ ἀντιπρόσωπος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν κ. Γεώρ. Κόκσμα μετὰ τῆς συζύγου του. Ἡ συμμετοχὴ τοῦ κ. Κόκσμα εἰς τὴν ἐκδρομὴν ἐπεβάλλετο ἐπειδὴ αὐτός, ὡς ξένος, πρέπει νὰ γνωρίσῃ τὴν Ἑλλάδα μας μαζὶ ὅμως μὲ ἕνα φιλικὸν περιβάλλον. Ἀφοῦ δὲ ὅλα ἐκανονίσθησαν καὶ ἐδόθη ἡ ἄδεια διὰ τριήμερον ἐκδρομὴν παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθν. Παιδείας, τοῦ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ καὶ τοῦ κ. Νομάρχου, ὡρίσθη ὡς ἡμέρα ἀναχωρήσεως ἡ 28η Μαΐου ἐ. ἔ.

Ἡ ἀναχώρησις ἔγινε ἐκ τοῦ λιμένος Καψαλίου περὶ τὴν 15ην ὥραν διὰ τοῦ πλοίου «Ἄνδρος», ἐπιβιβασθέντων τῶν μαθητῶν, τῶν κ.κ. καθηγητῶν καὶ τοῦ ζεύγους Κόκσμα, ἐκ τοῦ λιμένος Καψαλίου. Τὸ α' μέρος τῆς ἐκδρομῆς, ἤτοι ἡ μετάβασις διὰ πλοίου ἀπὸ τὰ Κύθηρα εἰς Πειραιᾶ εἶχεν ἀρχίσει. Ὅλοι οἱ μαθηταὶ ἔλαβον ἐντὸς τοῦ πλοίου δευτέραν θέσιν. Ὁ καιρὸς ἦτο θαυμάσιος καὶ εἰς τὴν θάλασσαν ἐπεκράτει νηνεμία, ὅλοι δὲ εἴμεθα χαρούμενοι καὶ εὐχαριστημένοι. Μετὰ τὴν προσέγγισιν εἰς Ἀγίαν Πελαγίαν, Νεάπολιν. Μονεμβασίαν καὶ πλοῦν 12 ὡρῶν περίπου ἀφίχθημεν εἰς Πειραιᾶ, περὶ τὴν 3ην πρωϊνήν. Τὸ δεῖπνο τῆς προηγουμένης ἡμέρας ἔγινε εἰς τὸ πλοῖον μὲ φαγητά, τὰ ὁποῖα εἶχον φέρει οἱ μαθηταί, εἰς τοῦτο δὲ ἔλαβον μέρος οἱ κ.κ. καθηγηταὶ καὶ τὸ ζεῦγος Κόκσμα.

Ἡ ἀποβίβασις τῶν μαθητῶν ἐκ τοῦ πλοίου ἔγινε εἰς τὰς 4 καὶ ἐν συνεχείᾳ ἔλαβον οὗτοι τὸ πρωϊνόν των εἰς πλησίον καφενεῖον. Ἔτσι ἐτελείωσε τὸ α' μέρος τῆς ἐκδρομῆς. Τὸ β' μέρος θὰ ἤρχιζεν ἐκ Πειραιῶς μὲ τὴν ἐπιβίβασιν ὅλων μας εἰς εἰδικῶς ναυλωθὲν ποῦλμαν διὰ τοῦ ὁποίου θὰ περιώδευον τὴν Πελοπόννησον. Πράγματι τὴν 5ην πρωϊνὴν ἐπεβιβάσθημεν εἰς τὸ ποῦλλμαν καὶ ἤρχισεν ἡ διαδρομὴ διὰ μέσου τῶν Ἀθηνῶν. Κατὰ τὴν διέλευσιν ἐπὶ τῶν Ἀθηναϊκῶν ὁδῶν, οἱ κ.κ. καθηγηταί, ἐξηγοῦσαν τὰς ἀπορίας μας ἐν σχέσει πρὸς ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἐβλέπομεν.

Μετὰ τὰς Ἀθήνας διήλθομεν διὰ τοῦ Δαφνίου, Σκαραμαγκᾶ, Ἐλευσῖνος, Μεγάρων καὶ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν διώρυγα τῆς Κορίνθου καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς τὴν Κόρινθον. Ἐκεῖ κατήλθομεν τοῦ αὐτοκινήτου καὶ παρεμείναμεν ἐπ' ὀλίγον εἰς τὴν πόλιν καὶ μάλιστα εἰς τὴν πλατεῖαν αὐτῆς καὶ κατόπιν ἀναχωρήσαμεν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς Μυκήνας. Προηγουμένως τῶν Μυκηνῶν διέβημεν διὰ τῶν Δερβενακίων, ὅπου ὑπάρχει ἕνα ἄγαλμα τοῦ ἥρωος Κολοκοτρώνη Μέχρι τὸ ἱστορικὸν ἐκκλησάκι τοῦ Ἁγίου Σώστη ἀνήλθομεν διὰ τοῦ αὐτοκινήτου διὰ ἕνα προσκύνημα εἰς τὸν τόπον ὅπου ὁ Κολοκοτρώνης κατερράκωσε τὸν Δράμαλην, Ἐκεῖ ὡμίλησεν ὁ ὑποφαινόμενος σχετικῶς πρὸς τὴν ὁμώνυμον μάχην, τῶν Δερβενακίων, καὶ τὴν περιφανῆ νίκην τῶν Ἑλλήνων.

Ἀναχωρήσομεν μετ' ὀλίγον καὶ μετὰ τὴν διέλευσιν διὰ τῆς Νεμέας ἐφθάσαμεν εἰς Μυκήνας. Ἐκεῖ εἷς ξεναγὸς ἤρχισε νὰ μᾶς ὁμιλῇ σχετικῶς πρὸς ὅτι ἐβλέπαμεν καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἱστορίαν τῶν πολυχρύσων Μυκηνῶν. Μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς ἀκροπόλεως ἐπεσκέφθημεν τὸν τεράστιον καὶ ἐπιβλητικώτατον τάφον τοῦ Ἀγαμέμνονος, τοῦ ὁποίου ὁ ὀγκόλιθος τοῦ ὑπερθύρου μήκους 9 μέτρων, πλάτους 6 καὶ ὕψους 120 καὶ βάρους 120 τόννων προεκάλεσεν μεγίστην ἐντύπωσιν. Μόνον μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας αὐτὴν τοῦ θολωτοῦ τάφου τοῦ Ἀγαμέμνονος κατεννοήσαμεν διατὶ οὗτος ουγκατελέγετο μεταξὺ τῶν 7 θουμάτων τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

Ἀπὸ τὰς Μυκήνας ἀναχωρήσαντες καὶ διασχίσαντες τὸν περίφημον Ἀργολικὸν κάμπον, τὸν ὁποῖον ἐθαυμάσαμε καὶ ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἀκροπόλεως τῶν Μυκηνῶν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ἄργος, ὅπου καὶ ἐσταθμεύσαμεν ἐπ' ὀλίγον. Μετὰ τὸ Ἄργος ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ναύπλιον εἰς τὸ ὁποῖον ἐθαυμάσαμεν τὸ περίφημον Παλαμήδι μὲ τὸν ἐπιβλητικὸν ὄγκον του καὶ εἰς τὴν θάλασσαν τὸ Μπούρτζι, τὸ ὁποῖον ἐσωτερικῶς ἔχει μεταβληθῆ εἰς πολυτελὲς ξενοδοχεῖον.

Εἰς τὸ Ναύπλιον ἐγευματίσαμεν εἰς ἕνα ἑστιατόριον τῆς παραλίας ὅλοι μαζὶ εἰς τὸ ἴδιον τραπέζι. Μετὰ τὸ γεῦμα ἀναχωρήσαμεν ἐκ τῆς παραλίας καὶ ἐπεσκέφθημεν τὴν Ἐπίδαυρον. Ἐκεῖ ὡμίλησεν ἡ μαθήτρια Ἀγγελικὴ Μεγαλοοικονόμου σχετικῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου. Ἐν συνεχείᾳ κατευθύνθημεν πρὸς τὸ ἀρχαῖον περίφημον θέατρον τῆς Ἐπιδαύρου, τοῦ ὁποίου ἐθαυμάσαμεν τὴν ἁπλότητα ἀλλὰ καὶ νὴν ἐπιβλητικότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν ἰδιαιτέρως ὅμως τὴν περίφημον ἀκουστικήν του. Μετὰ τὸ θέατρον ἐπεσκέφθημεν τὰ ἐρείπια τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπειοῦ, τῆς Θόλου τοῦ Πολυκλείτου καὶ ἄλλα ἐρείπια σωζόμενα καὶ τέλος τὸ Μουσεῖον τῆς Ἐπιδαύρου, ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ἐκθέματα τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ στέγη τῆς Θόλου μὲ τὸν θαυμάσιον γλυπτὸν διάκοσμον.

Μετὰ ταῦτα ἀναχωρήσαμεν ἐκ τῆς Ἐπιδαύρου ἀκολουθοῦντες ἀκριβῶς τὸν ἴδιον δρόμον μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὸ Λουτράκι διὰ διανυκτέρευσιν. Περνῶντες πάλιν ἀπὸ τὸ Ναύπλιον ἐπεσκέφθημεν τὸ ἐργοστάσιον κονσερβοποιΐας «ΚΥΚΝΟΣ», τὸ μεγαλύτερον τῶν Βαλκανίων, εἰς τὸ ὁποῖον ἐθαυμάσαμεν τὰ σύγχρονα μηχανήματα καὶ τὴν τάξιν, ἥτις ἐπεκράτει εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἐργατῶν. Μετὰ τὸ Ναύπλιον διήλθομεν πάλιν διὰ τῆς Κορίνθου ὅπου ἐπεσκέφθημεν τὸ Μουσεῖον καὶ τὰ ἐρείπια τῆς Ἀρχαίας Κορίνθου. Ἀπὸ τὴν Κόρινθον κατευθύνθημεν πρὸς τὸ Λουτράκι εἰς τὸ ὁποῖον ἐφθάσαμεν κατὰ τὴν ἑσπέραν. Ἐκεῖ ἐμείναμεν εἰς ξενοδοχεῖα Α' κατηγορίας καὶ ἐφάγαμε εἰς ἕνα ἑστιατόριον τῆς πόλεως. Ἔτσι ἐτελείωσεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῆς ἐκδρομῆς μας.

Τὴν ἑπομένην τὸ πρωῒ ἀναχωρήσαμεν ἐκ τοῦ Λουτρακίου, διήλθομεν πάλιν διὰ τῆς Κορίνθου καὶ ἀκολουθήσαμεν τὴν περίφημον παραλιακὴν ὁδὸν Κορίνθου—Πατρῶν 134 χιλιομέτρων. Ἀφοῦ διήλθομεν διὰ διαφόρων χωρίων ἐφθάσαμεν εἰς τὸ Ξυλόκαστρον, ὅπου καὶ παρεμείναμεν ἐπ' ὀλίγον καὶ ἐπεσκέφθημεν τὸ περίφημον ἄλσος Πευκιάν, πλῆρες πεύκων, καὶ κατόπιν περὶ τὴν μεσημβρίαν εἰς τὸ Αἴγιον, ὅπου ἐν ἀρχῇ ἐπεσκέφθημεν τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς θαυματουργοῦ Παναγίας τῆς Τρυπητῆς, ὁ ὁποῖος ἔχει πλουσιώτατον καὶ ὡραιότατον ἐσωτερικὸν διάκοσμον. Ἐκεῖ εἰς τὸ Αἴγιον εἰς ἓν ἑστιατόριον τῆς παραλίας ἐγευματίσαμεν πάλιν ὅλοι μαζί. Μετὰ τὸ Αἴγιον τέλος ἐφθάσαμεν εἰς τὰς Πάτρας ὅπου παρεμείναμεν ἐπ' ἀρκετὸν ἐπεσκέφθημεν τὴν περίφημον πλατεῖαν «Ψηλὰ Ἀλώνια» μὲ τὸ ἐπιβλητικὸν χάλκινον ἄγαλμα τοῦ Παλαιῶν Πατρῶν Γερμανοῦ τὸν περίφημον ναὸν τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ ἐργοστάσιον (κλωστήριον) τῆς Πειραϊκῆς Πατραϊκῆς καὶ κατόπιν τὸ ἐργοστάσιον χαρτοποιΐας τοῦ κ. Ἐμμ. Λαδοπούλου. τὰ ὁποῖα καὶ ἐθαυμάσαμεν διὰ τὸ μέγεθος αὐτῶν, τὰ σύγχρονα μηχανήματα καὶ τὸν αὐτοματισμὸν τῆς ἐργασίας. Μετὰ τὰς Πάτρας κατελήξαμεν εἰς τὸν Πύργον ὅπου καὶ διανυκτερεύσαμεν. Ἐγευματίσαμεν εἰς ἕν ἑστιατόριον καὶ κατελύσαμεν εἰς ἓν ξενοδοχεῖον Α' κατηγορίας τὸ «ΔΙΕΘΝΕΣ».

Τὴν ἑπομένην, Τετάρτην, ἀφοῦ ἐπήραμε τὸ πρωϊνόν μας εἰς τὸν Πύργον ἀναχωρήσομεν μὲ κατεύθυνσιν πρὸς τὴν Ὀλυμπίαν, ὅπου καὶ ἐφθάσαμ ν μετ' ὀλίγον. Ἐκεῖ εἰς τὴν κατάφυτον μὲ πεύκα Ὀλυμπίαν ἐπεσκέφθημεν τὰ σωζόμενα ἐρείπια τῶν ἀρχαίων κτισμάτων καὶ ὡμίλησεν σχετικῶς ἡ μαθήτρια Κυριακὴ Στρατηγοῦ. Κατόπιν μᾶς παρέλαβεν ξεναγός, ἀρκετὰ καλός, ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς ἐξήγησεν ὅλα τὰ ἐκεῖ ὑπάρχοντα ἐρείπια, τοῦ ναοῦ τοῦ Διός, τοῦ Γυμνασίου, τοῦ Σταδίου καὶ μᾶς εἶπε σχετικῶς πρὸς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀρχαίας Ὀλυμπίας. Κατόπιν ἐπεσκέφθημεν τὸ Μουσεῖον τῆς Ὀλυμπίας μὲ τὸ περιφημότερον ἄγαλμα τὸν «Ἑρμῆν τοῦ Πραξιτέλους» ἀληθῆ ἐθνικὸν θησαυρόν. ὁ ὁποῖος καὶ μᾶς κατέπληξεν διὰ τῆς λεπτῆς τέχνης του καὶ ὡραιότητος καὶ ἰδία στιλπνότητος τοῦ μαρμάρου Ἀπὸ τὴν Ὀλυμπίαν ἀναχωρήσαμεν μετὰ ταῦτα μὲ κατεύθυνσιν πρὸς Τρίπολιν.

Ὅλη αὐτὴ ἡ διαδρομὴ εἶναι ἐξαιρετικὴ διότι ὅλα γύρω εἶναι κατάφυτα καὶ ὑπάρχουν ὑπέροχες ρεματιές. Μετὰ δὲ τὴν διέλευσιν διὰ τῆς γνωστοτάτης Βυτίνας μὲ τὰ περίφημα ἔλατα αὐτῆς, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ μέγιστον ὑδροηλεκτρικὸν ἐργοστάσιον τοῦ Λάδωνος ὅπου ἐθαυμάσαμεν τὸ τεράστιον μέγεθος τῶν δύο τουρμπινῶν, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγὴ εἰς ἠλεκτρ. ρεῦμα εἶναι 700.000 ΩΧΒ. Ἀναχωρήσαντες ἐκ τοῦ Λάδωνος περὶ τὴν μεσημβρίαν ἠναγκάσθημεν νὰ γευματίσωμεν εἰς τὸ ὕπαιθρον εἰς δάσος ἐλάτων παρὰ μίαν πηγὴν διαυγοῦς καὶ δροσεροῦ ὕδατος μὲ τρόφιμα, τὰ ὁποῖα εἴχαμε μαζί μας. Τέλος μετ' ἀρκετὴν ὥραν ἐφθάσαμεν εἰς Τρίπολιν ὅπου καὶ παρεμείναμεν ἐπ' ἀρκετὸν καὶ εἴδομεν τὰ κυριώτερα καὶ ὡραιότερα μέρη τῆς πόλεως.

Ἀναχωρήσαντες ἐκ Τριπόλεως ἠκολουθήσαμεν τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν Σπάρτην ὅπου εἴχομεν σκοπὸν νὰ διανυκτερεύσωμεν, ἀφίχθημεν δὲ ἐκεῖ περὶ τὰς ἑσπερινὰς ὥρας. Ἀμέσως κατηυθύνθημεν πρὸς τὸν Μυστρᾶν μὲ τὴν συνοδείαν τῆς κ. Μασσέλου συζύγου τοῦ καθηγητοῦ μας τῶν Φυσικῶν κ. Γεωργ. Μασσέλου. Εἰς τὸν Μυστρᾶν ἀνελθόντες ἐπεσκέφθημεν τὰ ἀνάκτορα τῶν Παλαιολόγων καὶ ἐν συνεχείᾳ τοὺς διαφόρους περιφήμους βυζαντινοὺς ναούς, τὸν Ἅγ. Δημήτριον καὶ ἄλλους καὶ τέλος τὴν ἐξαιρετικὴν μονὴν τῆς Παντανάσσης.

Ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ Μυστρᾶ ἐθαυμάσαμεν καὶ τὸν περίφημον κάμπον τῆς Σπάρτης μὲ τὸν ἀπέραντον ἐλαιῶνα καὶ τὰς ἀναριθμήτους πορτοκαλλέας καὶ λεμονέας. Ἀναχωρήσαντες δὲ ἐκ τοῦ Μυστρᾶ ἐφθάσαμεν μετ' ὀλίγον εἰς τὴν πόλιν Σπάρτην, ἥτις εἶναι μία ἐξαιρετικὴ καὶ σύγχρονος πόλις. Ἐκεῖ ἐπεσκέφθημεν ἓν ὑπέροχον καὶ πολυτελέστατον ξενοδοχεῖον τουριστικὸν τοῦ ΕΟΤ κατασκευῆς 1959 ἀπὸ τὰ καλλίτερα τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ τῆς Εὐρώπης. Ἐν συνεχείᾳ ἐγευματίσαμεν εἰς ἓν ἑστιατόριον τῆς πόλεως, κατὰ δὲ τὴν νύκτα ἐκοιμήθημεν εἰς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον Σπάρτης, εὐγενῶς παραχωρηθὲν καὶ καταλλήλως διαμορφωθὲν μὲ κρεββάτια.

Τὴν ἑπομένην, Πέμπτην καὶ τελευταίαν ἡμέραν τῆς ἐκδομῆς μας, ἀρκετὰ πρωΐ, ἀφοῦ ἐπήραμε τὸ πρωϊνόν μας, ἀναχωρήσαμεν ἐκ Σπάρτης μὲ κατεύθυνσιν πρὸς Γύθειον, ὅπου θὰ ἦτο τὸ τέρμα τῆς διαδρομῆς μας εἰς Πελοπόννησον, καὶ ὅπου θὰ ἔπρεπε νὰ εἴμεθα πρὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς. Πράγματι περὶ τὴν 7.30 πρωϊνὴν ἐφθάσαμεν εἰς Γύθειον, μετ' ὀλίγον δὲ προσεγγίσαντος τοῦ ἀτμοπλοίου «ΜΥΡΤΙΔΙΩΤΙΣΣΑ» ἐπεβιβάσθημεν αὐτοῦ καὶ κατευθυνόμεθα πρὸς Κύθηρα. Ἐκεῖ ἐντὸς τοῦ πλοίου, ὡμίλησεν πρὸς ἡμᾶς ὁ κ. Κόκσμα, μεταφράζοντος τοῦ κ. Ἀλτάνη. σχετικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν καὶ ἐξέφρασε τὴν μεγίστην χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν, τὴν ὁποίαν ἐδοκίμασε κατὰ τὴν ἐκδρομὴν αὐτὴν μαζὶ μὲ ἡμᾶς, καὶ ἐξεδήλωσε τὴν ἐπιθυμίαν καὶ συμβουλήν του, νὰ γίνωνται κατ' ἔτος τοιαῦται ἐκδρομαί, αἵτινες εἶναι λίαν μορφωτικαὶ διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ ἀπαραίτητοι διὰ τὴν καθόλου πνευματικὴν των ἀνάπτυξιν. Εἰς ταῦτα ἀπήντησε ὁ Γυμνασιάρχης κ. Πουλόπουλος καταλλήλως εὐχαριστῶν τὸν κ. Κόκσμα, ὅστις ἐκτὸς τῆς ἐξαιρέτου συντροφιᾶς, κατέβαλε καὶ μέρος τῶν ἐξόδων τῆς ὅλης ἐκδρομῆς.

Ἔτσι μὲ τὴν εἴσοδον τοῦ πλοίου εἰς τὸν λιμένα τοῦ Καψαλίου περὶ τὴν 12ην τῆς Πέμπτης ἐτελείωσεν ἡ καθ' ὅλα ἐξαίρετος ἐκδρομή μας εἰς Πελοπόννησον. Αὕτη εἶχε μεγίστην ἐπιτυχίαν διότι εἶχε ἐξαιρετικὴν ὀργάνωσιν καὶ σύστημα ὀφειλόμενα εἰς τὸν δραστήριον κ. Γυμνασιάρχην καθὼς εἰς τὸν κ. Ἀλτάνην, ὁ ὁποῖος εἰς ὅλας τὰς πόλεις, εἰς τὰς ἑποίας κατελύομεν ἐφρόντιζε νὰ ἐξασφαλίζει ἀμέσως τὸ καλλίτερον ἑστιατόριον καὶ ξενοδοχεῖον ὕπνου χάριν ἡμῶν, ἐπίσης δὲ οὐδὲν τὸ δυσάρεστον ἢ ἔκτροπον συνέβη κατ' αὐτήν, τὸ ὁποῖον ἤθελε προκαλέσῃ τὴν λύπην καὶ στενοχωρίαν τόσον τῶν κ. κ. καθηγητῶν, ὅσον καὶ ἡμῶν τῶν ἰδίων.

Δι' ὅλα ταῦτα αἱ ἐντυπώσεις ἡμῶν τῶν μαθητῶν εἶναι ἐξαιρετικαὶ καὶ θὰ παραμείνουν ἀνεξάλειπτοι εἰς τὴν μνήμην μας, ὡς αἱ ὡραιότεραι τῆς ζωῆς μας.

Ἡ ὅλη ἐκδρομὴ ἐστοίχισεν περὶ τὰς δέκα ἐξ χιλιάδας δραχμῶν (16,000). Ἐκ τούτων τὰς 10.000 ἐδώσαμεν διὰ τῶν ἀνωτέρω μνημονευθέντων μηνιαίων εἰσφορῶν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι οἱ μαθηταί, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἐκαλύφθησαν ὑπὸ τοῦ Σχολικοῦ Ταμείου καὶ τῆς εὐγενοῦς προσφορᾶς τοῦ κ. Κόκσμα καθὼς καὶ τινων ἄλλων ἰδιωτῶν. Ἔτσι ἡ ἐκδρομὴ αὐτὴ ἐστοίχισεν σχετικῶς ἐλάχιστα διὰ τοὺς μαθητάς, οἱ ὁποῖοι ὅμως ἐγνώρισαν σπουδαῖα ἱστορικὰ μέρη καὶ ἀπήλαυσαν τὸ θέαμα ὡραίων τοπίων αἱ ἀλησμόνηται ἐντυπώσεις τῶν ὁποίων, ἀξίζουν κάθε περιγραφήν.

ΑΘΑΝ. ΤΟΥΠΜΑΚΑΡΗΣ
μαθητὴς (ΣΤ') τάξεως
τοῦ Γυμνασίου Κυθήρων

Σ. Σ. – Τὸ ἀνωτέρω ἄρθρον τοῦ νεαροῦ φίλου μας προσφέρει μίαν ὡραίαν εἰκόνα τῆς προσφάτου ἐνδεδειγμένης καὶ ἐπιτυχοῦς ἐκδρομῆς τῶν μαθητῶν τοῦ Γυμνασίου Κυθήρων εἰς Πελοπόννησον, τυγχάνουν δὲ ἄξιοι παντὸς ἐπαίνου οἱ ἐμπνευσθέντες τὴν λαμπρὰν ἰδέαν καὶ ἀναλαβόντες τὴν πρωτοβουλίαν συνάμα.

Ὅσον ἀφορᾷ ὅμως εἰς τὰς περιγραφομένας συνθῆκας συμμετοχῆς τοῦ ζεύγους Κόκσμα ὑπάρχει κάποια διαφορὰ μεταξύ των καὶ τῆς ἐν λόγῳ περιγραφῆς.

Τὸ ζεῦγος Κόκσμα, ἀγνοεῖ βεβαίως πολλὰς περιοχὰς τῆς Ἑλλαδος, ὄχι ὅμως καὶ ὅσας ὑποτίθεται.

Ἰδιαιτέρως δὲ τὰς περιφερείας ποὺ ἐπεσκεφθησαν οἱ μαθηταὶ τοῦ γυμνασίου κατὰ τὴν τελευταίαν ἐκδρομήν των εἰς Πελοπόννησον, τὰς ἐπεσκέφθη προηγουμένως τὸ ζεῦγος Κόκσμα κατ' ἐπανάληψιν.

Μετέσχεν ὅμως τῆς ἐκδρομῆς, ἐν τῇ ἰσχυρᾷ ἐπιθυμίᾳ ὅπως συνοδεύσῃ καὶ ψυχαγωγήσῃ κατὰ τὸ δυνατόν. τοὺς νεαροὺς του φίλους.

ΟΡΓΑΣΜΟΣ ΑΝΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἡ μπουλντόζα Κόκσμα, διαμορφοῦσα τὸ ποδοσφαιρικὸν γήπεδον Ποταμοῦ.

ΟΙ ΠΙΟ ΓΝΗΣΙΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ

Τσιριγῶτες καὶ ἄλλοι Ἕλληνες μετανάστες ποὺ ἐπιστρέφουν μὲ τὸ «Πατρὶς» ἀπ' τὴν Αὐστραλία. Κρῖμα νὰ χορεύουν ἀκόμη τοὺς χωριάτικους, ἀλλὰ ποὺ θὰ μᾶς πᾶνε ; Μόλις πατήσουν στὴν Ἑλλάδα ἐμεῖς οἱ . . . πολιτισμένοι θὰ τοὺς διδάξωμε τὸ τσιλιποῦρδι τῆς ζούγκλας μπὰς καὶ τοὺς κάνωμε ἀνθρώπους ὅπως . . . . εἴμαστε τοῦ λόγου μας.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ἐσωτερικοῦ :

Ἐξάμηνος	Δραχ.	30
Ἐτησία	»	55
Ὀργανισμῶν :		
Ἐτησία	Δραχ.	300
Κοινοτήτων :		
Ἐτησία	»	150
Ἐξωτερικοῦ :		
Ἀμερικῆς	Δολ.	8
Αὐστραλίας	Λίρ.	4

Υπεύθυνος Τυπογραφείου
ΗΙΜΩΝ ΚΕΣΣΑΝΙΩΤΗΣ
Βατσαξῆ 9 — (Πλατ. Βάθης)
Ἀθῆναι

Ἀρχιεπίσκοπος εἰς Κύθηρα

Καθ' ἃ πληροφορούμεθα, ὁ σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ.κ. Ἰεζεκιὴλ θὰ ἐπισκεφθῇ τὴν νῆσον περὶ τὴν 30ὴν Ἰουλίου, ὅπου θὰ παραμείνῃ ἐπὶ πενθήμερον.

Νέος ἐργολάβος

Ὁ ἐργολάβος κ. Ἰωάν. Τρικαλίτης ἀνέλαβε κατόπιν δημοπρατήσεως τὴν συντήρησιν, ἀνακαίνισιν καὶ κατασκευήν, τοῦ ὁδικοῦ δικτύου Κυθήρων διὰ τὸ τρέχον οἰκονομικὸν ἔτος.

Τὰ ἔργα ὁδοποιΐας 1960

Ἐπερατώθησαν εἰς Κύθηρα αἱ ὁδοποιητικαὶ ἐργασίαι τῆς ἐργολαβίας κ. Ἐμμ. Πιτσιλαϊδῆ, χρήσεως 1960.

Παρ' αὐτῆς ἐξετελέσθησαν ἔργα ὁδοστρωσίας μήκους τριῶν χιλιομέτρων ἐπὶ τῆς κεντρικῆς ἀρτηρίας Χώρας—Ποταμοῦ καὶ ἑνὸς χιλιομέτρου ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κοντολιανίκων — Ἁγ. Ἡλία. Ἐπίσης ἐγένοντο ἐπὶ διαφόρων σημείων τοῦ ἐπαρχιακοῦ δικτύου τεχνικὰ ἔργα, ἤτοι δύο γέφυραι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καραβᾶ—Ἁγ. Πελαγίας, διάφοροι ὀχετοὶ καὶ ἀριθμὸς τοίχων ἀντιστηρίξεως. Ὡσαύτως ἐπραγματώθησαν εἰς ἐπικίνδυνα σημεῖα διαπλατύνσεις πρὸς βελτίωσιν τῆς κυκλοφορίας καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ὁρατότητος Ὡς πληροφορούμεθα αἱ ὡς ἄνω ἐργασίαι ἐτελέσθησαν μὲ ἱκανοποιητικὴν ταχύτητα τὰ δὲ ἀποτελέσματα ἀπὸ τεχνικῆς ἀπόψεως ὑπῆρξαν ἄρτιαι. Ἡ συνολικὴ δαπάνη τῶν ἔργων ἀνῆλθεν εἰς τὸ ποσὸν τῶν 250 χιλ. δραχμῶν.

ΔΩΡΕΑΙ

Ἡ κ. Ἀμαλία χήρα Δημητρίου Κοντολέοντος ἰατροῦ καὶ ὁ ἀδελφὸς τούτου κ. Ἐμμανουὴλ Κοντολέων φαρμακοποιός, ἐδώρησαν εἰς τὸ νοσοκομεῖον Κυθήρων «Ἡ Μυρτιδιώτισσα» καὶ εἰς μνήμην τοῦ προσφάτως καὶ προώρως ἀποθανόντος ἀειμνήστου Δημητρίου Κοντολέοντος ἅπαντα τὰ χειρουργικὰ ἐργαλεῖα αὐτοῦ ἐν οἷς καὶ μικροσκόπιον, πρὸς χρῆσιν τοῦ ἱδρύματος.

Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ νοσοκομείου ἀπήντησεν εὐχαριστῶσα τοὺς ὡς ἄνω εὐγενεῖς δωρητάς.

* * *

Ὁ κ. Ἰωάννης Μανέας ἐξ Αὐστραλίας γνωστὸς διὰ τὸ θερμὸν ἐνδιαφέρον του πρὸς ἐπίλυσιν τῶν ζωτικῶν προβλημάτων τῆς νήσου μας, ἀπέστειλεν πρὸς τὸν γυμνασιάρχην Κυθήρων δέκα λίρας (10) ὡς δωδωρεὰν του διὰ τὴν βράβευσιν τῶν καλυτέρων μαθητῶν τοῦ ἐκπαιδευτηρίου κατὰ τὸ λῆξαν σχολικὸν ἔτος 1960—61.

* * *

Τὸ ζεῦγος Εὐστρατίου καὶ Χαρίκλειας Θεοδ. Πασπαλᾶ ἀπέστειλεν ἐξ Αὐστραλίας πρὸς τὸν εὐεργέτην τῆς νήσου Πουλάκην 20 λίρας Αὐστραλίας ὑπὲρ τοῦ λιμενοβραχίονος Ἁγ. Πελαγίας, εἰς μνήμην τῶν γονέων αὐτῶν ἀντὶ μνημοσύνου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟΝ

Πρὸς

Τὸν ἐκλεκτὸν συμπατριώτην κ. Παναγιώτην Θεοδ. Πανάρετον Εἰς Ἀθήνας

Διὰ τὴν γενναιόφρονα παρ' αὐτοῦ διάθεσιν κτήματός του πρὸς διεύρυνσιν τοῦ ποδοσφαιρικοῦ γηπέδου Ποταμοῦ ἐκφράζομεν θερμὰς εὐχαριστίας.

Ποταμὸς 15 Ἰουνίου 1961
Ὁ Πρόεδρος
τῆς Κοινότητος Ποταμοῦ
ΝΙΚ. ΠΑΝ. ΤΡΙΦΥΛΛΗΣ
Ὁ Πρόεδρος τοῦ τουριστικοῦ
Συλλόγου Ποταμοῦ